

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
745/A/2

H. xxv. k

214

745⁽²⁾¹⁷ 4236
1A/2

15/-

Old med
65/87

(19)

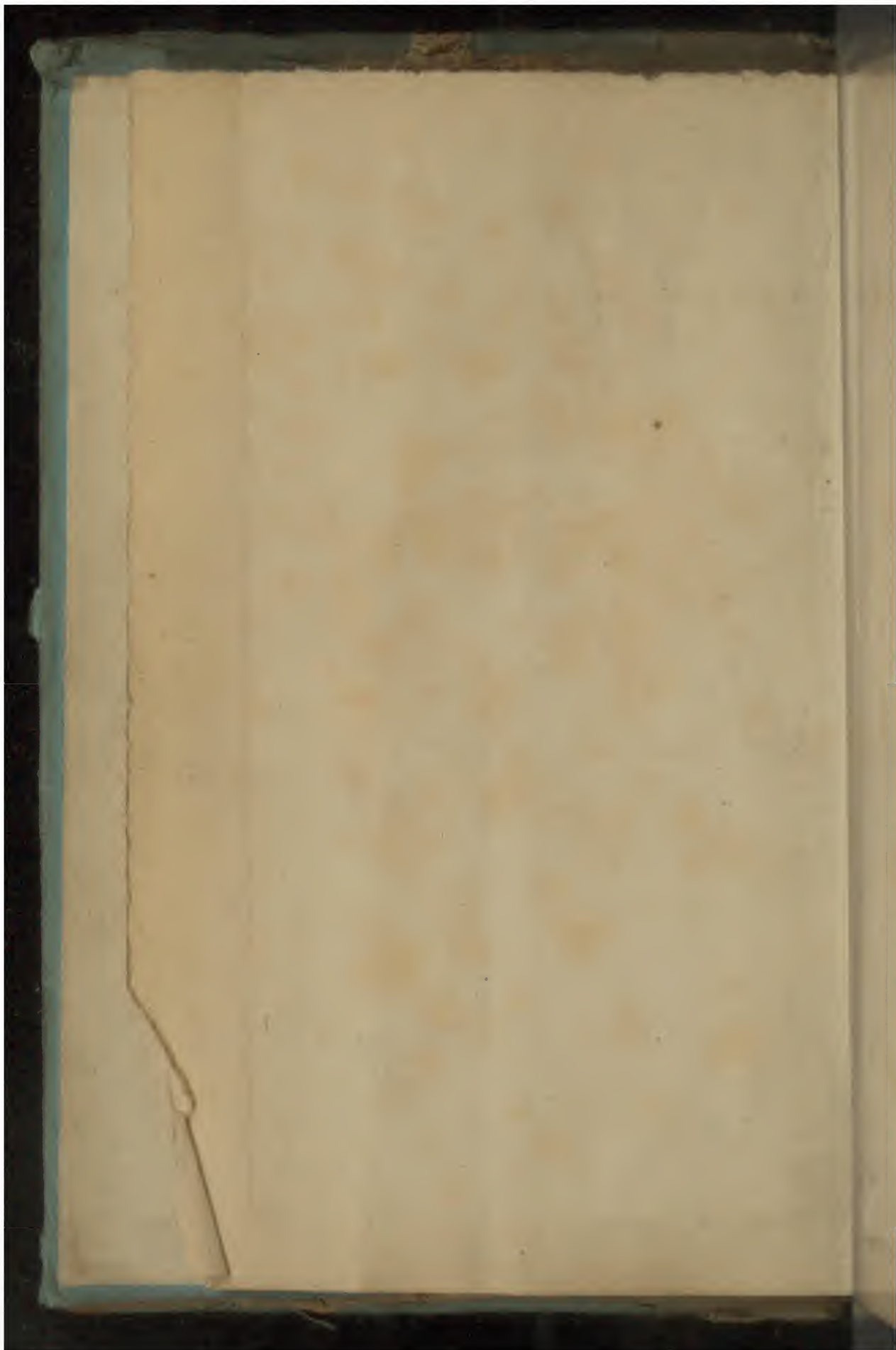
107. 2/4/19
15/-

884

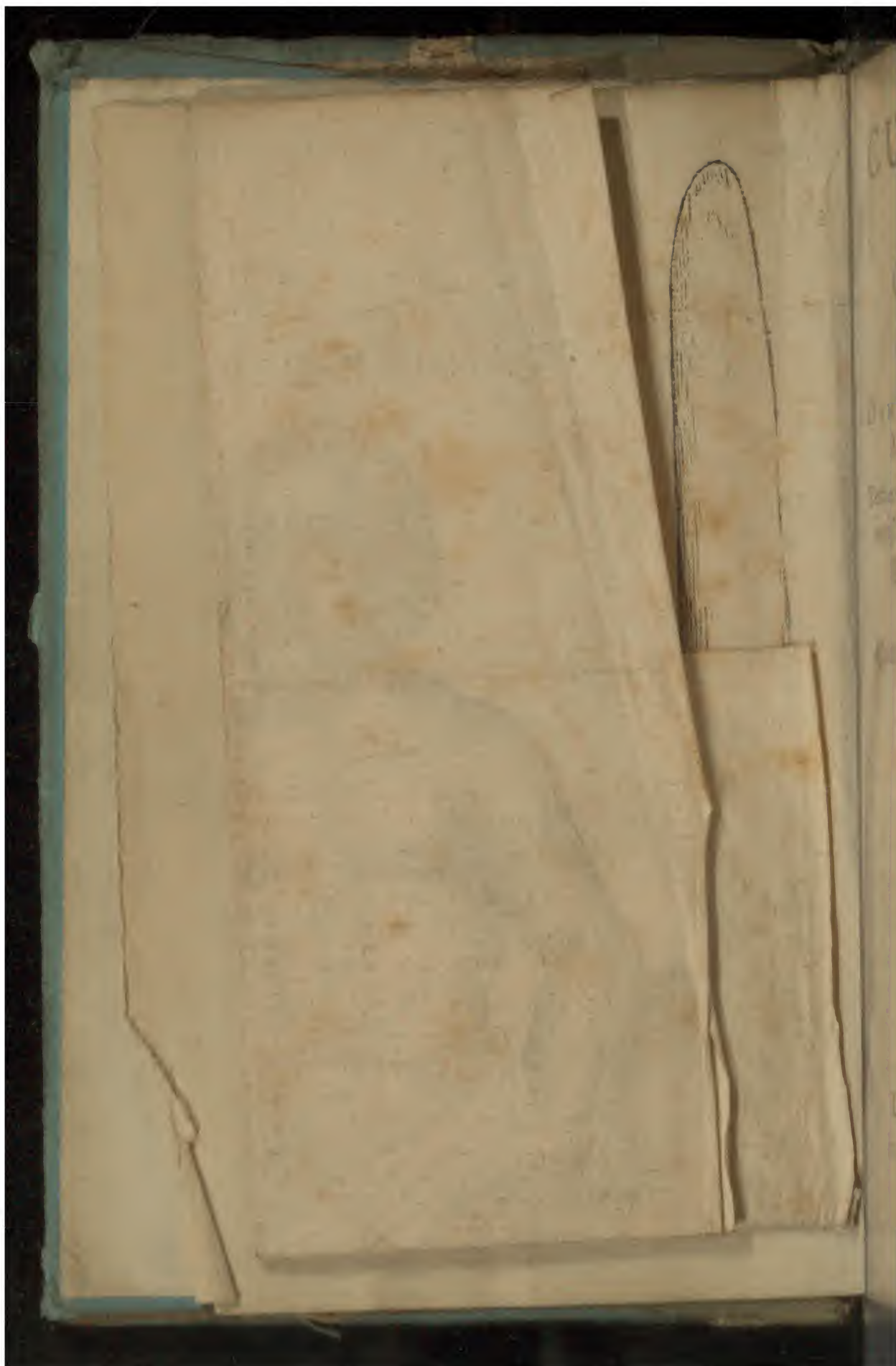
21463

527.31.

6

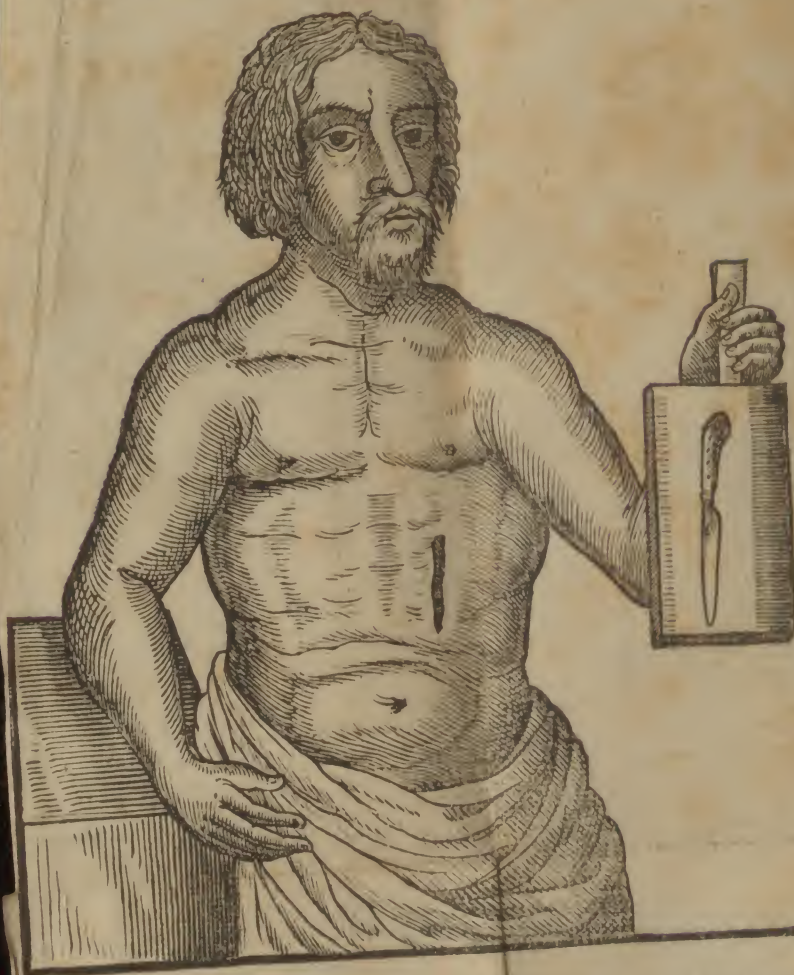

Delineatio Rustici Cultrivori.

Delineatio Cultri à Rustico Prussiaco deglutiti, &
artificiose ex eius ventriculo excissi.

21463
CULTRIVORI

PRUSSIACI

Curatio singularis .

Descripta à

DANIELE BECKERO, Dantiscano,
Med. Profess. in Acad. Regiom.

*Tertiæ huic Editioni accesserunt testimonia Se-
renis. POLONIÆ REGIS, & Reip.
Regiomontanae: similesque aliquot ad
mirandæ curationes.*

Cum Indicibus rerum memorabilium.

LUGDUNI BATAVORUM,
Ex officina IOANNIS MAIRE.

CLIO. C. XL.

CURATIO
CULTRIVORI
PRUSSIAEI,

Hoc est, rustici iuvenis Andreae Grunheide, annorum 22, (nati in Prussia in pago Grunvald, septem miliaria distante Regiomonto) à cultro in ventriculum delapso 29 Maii anno 1635, sectione liberati Regiomonti Iulii 9 eiusdem anni: cum variis raris observationibus.

Descripta à

D. DANIELE BECKERO, in Academia Regiomontana medicinæ Professore, & Regis Poloniae archiatro.

Editio tertia, aucta

Serenissimi Poloniae regis VLADISLAI IV miraculosæ huius curationis testimonio, dato Regiomonti anno 1635, Iulii 20, & Amplissimi Senatus Regiomontani, dato anno 1639, Augusti 19, ac medicorum Leidenſium super hoc scripto iudicio: similibusque aliquot Curationibus, & Indicibus rerum memorabilium.

Diploma Serenissimi Poloniae regis
U L A D I S L A I I V,
*Super veritate miraculosae excissionis cultri
à rustico in Prussia deglutiti.*

VLADISLAUS I V, Dei gratia Rex Po-
loniae, Magnus dux Lithuaniae,
Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae,
Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czer-
nichoviaeque, &c. &c. &c. nec non
Suecorum, Gottorum, Vandalorum-
que hæreditarius Rex:

*Significamus presentibus literis nostris, quorum
interest, universis & singulis, exhibitas nobis esse
litteras papyreas Illustrissimi principis electoris,
Ducis in Prussia, nomine scriptas, & manibus
magnificorum Consiliariorum, Supremorum, ac
Regentium eiusdem Ducatus subscriptas, & si-
gillo Ducali communitas, de data Regiomonti
die tertia Ianuarii, anno Domini millesimo sex-
centesimo, tricesimo quinto emanatas. Quibus
quidem literis Illustrissimus elector honestum
& egregium Danielelem Schvvaben, chirurgum,
medicum, rupturarum sectorem & ophthalmi-
stam, ob singularem & præstantem in arte sua
liberali peritiam, in numerum servitorum suo-
rum recipit, & ab omnibus oneribus civilibus,*

(?) 2

tan-

tanquam privilegiatum servitorem suum, im-
munem facit, aliasque libertates in iisdem literis
expressas concedit. Supplicatumque nobis est no-
mine eiusdem Danielis Schvvaben, uti easdem li-
teras in omnibus suis punctis & articulis appro-
bare, ratificare, & confirmare, eumque in nu-
merum servitorum nostrorum assumere dignare-
mur. Nos à plurimis consiliariis nostris com-
mendatam habemus eius virtutem, integrita-
tem, servitioque nostro addictum studium, ac in
arte chirurgica & medica singularem peritiam,
plurimis in regnis ac provinciis (uti ex attestā-
tionibus nobis exhibitis apparet) probè commen-
datam. Cuius grande experimentum, nobis
Regiomonti præsens, in eximendo &
excindendo ex hominis ventriculo cultro,
casu quodam Regiomonti intra eius præ-
cordia illapso, summa cum omnium ad-
miratione, & experientiae commendatio-
ne, exhibuit. Facile huic petitioni annuimus.
Volentes igitur eundem gratiae nostrae testifica-
tione exornare, faciendum nobis esse duximus, ut
eundem Danielelem Schvvaben, filiumque eius
Vilhelmum Fredericum, optimè itidem ex insti-
tutione parentis, aliorumque magistrorum, in
arte medica exercitatum, in numerum servito-
rum nostrorum adscriberemus & adscisceremus,
prouti quidem presenti privilegio nostro adscri-
bimus

binus & adsciscimus: dantes plenariam & omni-
modam facultatem, tam prædicto Danieli Schvva-
ben patri, quam Frederico Vilhelmo filio eius, ut
Regiomonti, aliisque regni & dominiorum no-
strorum locis, provinciis, terris & civitatibus,
semper & ubique, tam nundinarum publicarum,
quam alio quovis tempore, liberè & securè cum
familia & supellectile sua medica & chirur-
gica maneant, eant, transeant, subsistant, ar-
temque professionis suæ pro exigentia ægrorum,
citra cuiusquam molestiam & impedimentum
exerceant. Interdicimus insuper extraneis chi-
rurgis & sectoribus, ne quisquam extra tempus
nundinarum publicarum audeat artem illam in
præiudicium & impedimentum ipsius exercere,
sub pœna arbitraria. Quo nomine magistratus
Regiomontanarum civitatum, aliorumque loco-
rum requisiti, delatam iis iusticiam administra-
bunt, & laudabile ipsorum institutum cum e-
molumento subditorum nostrorum coniunctum
omnibus modis iuvare ac promovere studebunt.
Et quoniam illustrissimus elector superius nomi-
nato rescripto, seu privilegio suo, eundem Da-
nielem Schvvaben ab omnibus oneribus civilibus
& angariis liberum & immunem fecit, ideo nos
rescriptum hoc electorale, quantum de iure est,
auctoritate regia confirmantes, eundem, inhæren-
do literis iisdem electoralibus, ab omnibus oneri-
(?) 3 bus

*bus, tam civilibus quam militaribus, tam patrem
quam filium, liberos & immunes facimus; utque
circa omnes libertates, in rescripto electorali ex-
pressas, in toto conservent, conseruarique ab om-
nibus curent iubeantque, pro gratia nostra regia
mandamus. In cuius rei fidem presentes, manu
nostra subscriptas, sigillo regni communiri man-
dauimus. Datum Regiomonti, die xx Iulii,
anno Domini millesimo sexcentesimo tricesimo
quinto. Regnorum nostrorum, Poloniae tertio,
Sueciae vero quarto anno.*

Vladislaus Rex.

LS.

*Edidit hoc diploma Georgius Lothus Doctor me-
dicinae, & Professor primarius, ac senior medicae
facultatis in Academia Regiomontana Borus-
siae; Impressitque, una cum historia miraculose
huius curationis Germanice descripta, Dantisci
Georgius Rheten anno 1635.*

CIVI-

CIVITATIS
REGIOMONTANÆ

De
CULTRIVORO PRUSSIACO

PERCURATO

Testimonii (quod Leydæ adservatur
in Theatro Anatomico)

EXEMPLAR,

*Missum Regiomonto à Cl. D. Daniele
Beckero, ad D. Othonem Heurnium, Medi-
cinæ Professore in Academia Lei-
densi, & Theatri Anatomici præ-
fectum, anno 1635.*

Proconsules & Consules trium civitatum Re-
giomontanarum in Ducatu Prussia, notum
testatum-que facimus, tenore ac vigore
harum literarum, ad perpetuam rei admo-
dum singularis & notabilis memoriam.
Anno Christi millesimo sexcentesimo triges-
mo-quinto, die vigesimo-nono Maii, quæ erat
tertia feria festi pentecostes, rusticus viginti-
duorum annorum, iuvenis, nomine Andreas
Grunbeide, in pago Grunvald, qui in eo-
dem hoc Ducatu septem miliaribus hinc
di-

distat, natiſcente mane ſtomacho, ad vo-
mitum ſibi ciendum, cultrum, prehenſo
mucrone ex parte manubrii, in fauces
demiferat, cā profunditate & impruden-
tiā, ut culter, pondere ſuo extremis digi-
tis elapſus, in interiora ad ſtomachum
deſcenderet: unde, hærentem ruſticus,
aliquā diu inverſo in caput corpore,
reflectere fruſtra conatus, tandem largā
cereviſiæ potione in ipſum ventriculi
fundum demerſit. Vanit ille Regio-
montum huc die xx ſequentis menſis Iu-
nii, literis ac ore bonorum virorum uni-
atque alteri ex clariffimis dominis Medi-
cis commendatus. A quibus Medicis, re-
cum aliis deliberatā, ex totius ampliſſimæ
Facultatis Medicæ unanimi conſenſu, ubi
de veritate deglutiti atque in ſtomacho
exiſtentis cultri abunde perſuaſum eſſet,
factis præparatoriis, ſectio ſtomachi ne-
ceſſaria ſtatuitur. Quæ ſectio die ix Iulii
eiufdem anni M DC xx xv, verſus ſiniſtram
hypochoondrii partem, ad duos transver-
ſos digitos, ſub nothiſ costis, ſecundum re-
ctitudinem factā incifione, dehinc attra-
cto retento-que per incurvatam aciculam
ſtomacho, feliciter abſolvitur; eo ſucceſ-
ſu, ut non tantum cultrum, decem transver-
ſos

fos pollices longum, exinde extractum, sed & hominem ipsum paullo-post sanitati restitutum, recte-que valentem, cum infinitâ hominum multitudine conspexerimus: ac vel hodie, qui volunt, cultrum quidem, apud S. R. Maiestatem Poloniæ & Sueciæ, nunc temporis feliciter regnantem, asservatum, hominem verò in agro etiamnum viventem & valentem, conspicere possint. Clarissimorum Medicorum, ex quorum consiliis & præscripto res gesta est, hæc sunt nomina: Georgius Lothus, medicinæ Doctor, Professor, & senior Facultatis; Daniel Beckerus, medicinæ Licentiatus, Professor, & tum temporis Decanus; Bartholomæus Krugerus, medicinæ Licentiatus, & Professor; Rotgerus Hemsing, medicinæ Doctor. Quorum aliqui, editis scriptis, historiam fusiùs, nec non medicamentorum adhibitorum rationes, explicarunt. Sæctor, erat experientissimus Lithotomus, Daniel Swab. Testes, qui sectioni adfuerunt, complures; inprimis Studiosi aliquot medicinæ; Ludovicus Keplerus, philosophiæ Magister; Hieronymus Schultz, Regiomontanus Borussus; Paulus Mollerus, Vilnensis; omnes tres iamnunc medicinæ Doctores. Item Ioannes Iani-
chius,

chius, Derschoviâ Borussus, Studiosus; Io-
annes Gröbel, Chirurgus; Noa Bretschneyder,
loci, ubi sectio facta est, hospes; alii-que
fide digni viri. In quorum omnium apud
exteros & posteros fidem, prout ea com-
perta atque omnino hic notoria sunt, li-
teras hasce, ad acta nostra publica relatas,
requirentibus, sub sigillo civitatis edi de-
crevimus publici Consilii auctoritate Re-
giomonti, die IX^a mensis Augusti, anno
Christi MDCXXXIX.

(Sub plica hæc extat subscriptio:)

PETRUS MEYER, patriæ Se-
cretarius, manu propriâ.

*(Appensum est sigillum in viridi cerâ ferreæ ca-
psule inclusum, continens crucem à duobus
leonibus erectis sustentatâ, cuius figura hic est
addita.)*

PERILLUSTRI

*Serenissimi & illustrissimi electoris Bran-
denburgici &c. &c.*

CONSILIARIORVM
IN DUCATU PRUSSIAE
TRIGÆ:

*Illustribus, Pergenerosis, Magnificis & Strenuis
DOMINIS,*

CONSILIARIIS SUPREMIS,
Summis Provinciae Regentibus:

NEC NON

*Illustribus, Generosis, Strenuis & Nobilissimis
DOMINIS,*

CONSILIARIIS PROVINCIA-
libus, certorum Districtuum Dyn-
astis & Capitaneis:

UT ET

*Generosis, Strenuis, Nobilissimis, Amplissimis &
Consultissimis DOMINIS,*

CONSILIARIIS & ASSESSORIBUS
Supremi iudicii Aulici:

*Dominis Patronis, Euergetis & Fautoribus, devo-
ta mente honorandis, venerandis,*

Salutem & perpetuam felicitatem!

Non minus scite, quam vere, dicitur, Sa-
nitatis autorem esse Deum, Dei in-
strumentum naturam, utriusque ministrum
Medi-

*Medicum. Hic enim Trigonus perfectam mor-
borum curationem absolvit, & in hoc ner-
vus vere medelæ consistit. Dantur sane morbi,
quorum extirpatio vel omnipotenti solius D E I
manu perficitur: nec enim, inquit Sapiens, ma-
lagma aut herba eos restituebat, sed ver-
bum tuum, ô Domine, quod omnia sanat.
Dantur affectus, quos ipsa Natura, Deo ta-
men duce, ex Corporis nostri confiniis proscri-
bere valet: dantur & præternaturales constitu-
tiones, quæis profligandis, cum Deo, absque Na-
tura, unicus sufficit Medicus. Ut plurimum ta-
men tria hæc ita sese invicem respiciant, ut
unum sine altero aut nolit, aut nequeat esse.
D I V I N U M N U M E N, ut causarum se-
cundarum cancellis haut includitur, & actio-
nes suas liberrime exercere potens est; ita per
media, & ministros, inferiorum gubernationem
instituire, eidem haut displicuit, quo Omni-
potentiam & ineffabilem suam misericordiam
mortalium generi sic communicaret, notamque
faceret, dignasque laudum victimas inde repor-
taret. Pestifero veneno liberare Regem His-
kiam, sed ab Esaia, mediante ficu, voluit. Vi-
sum restituere Tobie, at per Angelum, fel pi-
scis adhibentem, placuit. Hac Altissimi præ-
sentia & benedictione nec hodiernæ curationes
carere possunt. Sunt nonnulli, qui speciali hac
Dei*

I
Dei assistentia in morborum Therapia haut opus
esse arbitrantur, eo, quod in prima creatione
singulis Herbis, Mineralibus & Metallis cer-
ta & specifica vis, huic vel illi Morbo opposi-
ta, iam divinitus concessa sit, quam & actuan-
te Archæo nostro exercere coguntur. At ô vana
somnia! Nonne vel levissimi interdum affectus,
soliis Dei directione, etiam pretiosissima eludunt
medicamina; & econtra eiusdem natu, lethales
& maxime periculosi, præter spem ipsius etiam
Aesculapii, curantur? Hinc in Medica Arte
miracula fieri non raro notamus, sic cum Au-
gust. de utilit. credend. cap. 16. id mira-
culum dici meretur, quicquid arduum & in-
solitum, supra spem & facultatem miran-
tis apparet. Sane,

Ni Deus adfuerit, viresq; infuderit herbis,
Quid, rogo, dictamnus, quid Panacea
iuvat?

Nec sine causa Medicamenta antiquissimo illi
Hierophilo χείρες τῶν θεῶν, salutare Deo-
rum manus dicebantur, quod Deus pro suo be-
neplacito iis uti possit, & ad hominis perdendi
perniciem, & ad salvandi salutem. Deus est,
qui, ut inquit Valleriola l. 1. obs. 1, pro sua
voluntate, quoad vult, & quandiu vult, re-
bus à se in subsidium hominum creatis ad-
est; tumque adhibita in salutem remedia

A

pro-

profunt, servarique ab exitiosissimis & lethalibus morbis agros, divina sorte contingit. Quod si subtrahat Dominus manum suam, etiam si omnem impleas artem, si operosissima manu, omni labore atque studio mederi studeas, nihil quicquam proficies. Sit Paulus, qui plantet; sit Apollo, qui riget; nonne à Deo omne expectandum incrementum? Multum debemus Medico, dextre & secundum artem operanti; multum Naturæ, ministro suo suppetias ferenti; at primæ Deo deferendæ; nam vanus & irritus erit omnis curationis labor, absque illo susceptus. Hic vero pro admiranda sua Sapientia aptissimum sibi seligere voluit instrumentum, ut per id imbecillitati nostræ subveniens, virtutem suam nobis suggerere posset. NATURA hæc est; sive per illam, Universum illud sublunare, quod hominibus ad medendum inservit, remediique indolem sapit, & Vegetabilium, Animalium & Mineralium classe continetur; sive etiam, quod maximum in Curatione obtinet momentum, Naturam & Temperamentum cuiusque individui, adversus morbos pugnans, intelligas. Ut enim medicamenti admiranda à Deo sit instillata virtus, quid tamen inde commodi expectandum, si Naturam corporis habuerimus adversam? cui hoc felicitatis à Deo concessum.

cessum, ut vel ipsa sola non raro adversus fero-³
ses sanitatis hostes insurgat. Nec male ὡς
ἰατροί, seu morborum medicatrices dicebantur
Naturæ Hippocr. 6. Epid. & Gal. in Comm. nam
vitiosorum humorum proscriptionem, morbi que
tam pertimescendi, quam iam præsentis expul-
sionem, illa ipsa sæpius molitur, vel sudorem, vel
vomitum, vel diarrhæam aut hæmorrhagiam
instituendo, causamque & materiam morbificam
proscribendo. Hæc, ut Hippocr. de loc. in
hom. Artis Medicæ principium indigita-
tur, ita, ea repugnante, omnia irrita fiunt.
lib. de leg. Hæc sapientissima est, ut, quæ
malum sentiens, mederi magnopere ge-
stiat, considerans, ne temeritate magis,
quam consilio, & ut facilitate magis, quam
violentia medeatur. lib. de Art. Hæc est
animalium servatrix, morborum finitrix,
ac decretrix, quod conveniens est, servans,
quod alienum est, separans. Gal. lib. 1. de
natur. facult. c. 13. Cuius operatio per se
est ineffabilis, recondita, longeque nostra
cognitione profundior. Gal. lib. An ani-
mal sit in utero. Et licet nunquã sit otiosa,
3 meth. med. c. 4, nihil tamẽ supervacaneũ
aut temere committit. 4. de Anatom. ad-
ministr. Nec frustra quicquam facit. lib. 1
de usu part. c. 23, & lib. An sangv. in Ar-
A 2 ter.

ter. contin. p. m. 47. Numquam tamen
 præ imbecillitate finem operi imponere nequit.
 Medici igitur, tanquam fidelissimi sui ministri,
 opem implorat, Gal. lib. de Ven. sect. adv.
 Erasistr. ut sibi deficienti succurrat. Absolum
 enim est statuere, Naturam per se omni mor-
 bo sufficere, nec Medico indigere. Qui, qua-
 so, sextum numero excedentem digitum detrun-
 care poterit absque Medici ope? qui, illo remo-
 to, os propria sua sede dimotum ad suam vicis-
 sim cavitatem reducere poterit? Permanerent
 infixæ membris tela, sagittæ, festuæ, ni Me-
 dica manus ea extraheret. Culter ille ferreus, à
 Rustico Bohemo deglutitus, adhuc ventriculo mo-
 lestiam crearet, ni consilio & auxilio Medici &
 Chirurghi extractus fuisset. MEDICUS ita-
 que Deo benedicenti, & Naturæ operanti succe-
 dit, & utriusque fidelem sese præstat ministrum.
 Hanc recte operantem imitatur. 1. aphor.
 comm. 2. l. 9. de placit. Hipp. & Pla-
 ton. & lib. ad Thrasibul. cuius & motum
 animadvertere debet, & si idoneus fuerit, ei ad-
 miniculari, si vero contrarius & noxius, prohibe-
 re, transferre atque divertere oportet. Gal. 1.
 aph. comm. 21. A Divino vero Numine fe-
 licem actionum suarum successum, & omnem
 Ὀλολίαν expetit & expectat, quo ad optatum sa-
 nitatis portum egrotum suum deducat. O feli-
 cem

5
cem illum Medicum, qui & Deum & Naturam
attendit, nec propriae scientiae aut felicitati fi-
dens, sibi omnia adscribit! Sed & o fortunatos
illos aegrotos, qui huius Trigae praesentiam expe-
riuntur, & Numen propitium, Naturam faven-
tem, Medicumque docte & prudenter omnia per-
agentem, persentiscunt! nonne omnia & δαίμων
& ex voto succedent, & evenient? Deo duce
& Natura Comite erubescit Quartana ad aspe-
ctum Medici, dorsumque ei obvertit; Triga hac
profligatur Hydrops, succumbit Epilepsia vel ab
ipso utero infantem comitata; Podagra haeredi-
taria, partiumque desperata imbecillitas Trigae
huic victas praebent manus; Mansuescunt & aliae
morborum beluae hisce praesidiis. Testari id pote-
rant omnes, qui trophaea, ob eiusmodi & similes
debellatos sanitatis hostes, & recuperatam sani-
tatem, Deo Omnipotenti mecum crexerunt; lo-
quuntur id per Altissimi benedictionem spolia o-
pima & praemia subactarum infirmitatum, &
exantlatorum in Curatione laborum.

Sed & Prussiacus noster Cultrivorus in sce-
nam prodeat: is ipse de Trigae huius felicitate, &
exoptato Curationis successu testari poterit. Prae-
sentes vidit MEDICOS Clarissimos & Do-
ctissimos, qui partim in consultatione, partim in
Curatione, nil, quod commodo ipsius inservire
potuisset, intermiserunt, sed consilio & auxilio,
A 3 ubi

ubi opus fuit, ei fideliter succurrerunt. NATURÆ quoque sensit benignitatem, quæ vulnere factò, non tantum ipsa ad sui curationem properavit, sed & per omne Curationis tempus, eundem in exoptato conservando statu quodvis molestum avertit symptoma. Inprimis tamen Præpotentis Dei, cælestis & Termaximi ARCHIATRI, salutare & exoptatum subsidium, nullis elogijs satis decantari, nullisque laudum præconijs exasse deprædicari potest: opus enim manuum suarum haut neglexit, sed laboribus nostris benedixit, Naturæ robur confirmavit, Balsami virtutem exaltavit, & brevi temporis spatio, eundem Rusticum pristinae, imo meliori (ut ex ore ipsius postmodum percepi) restituit sanitati. Tibi ô Deus sit honos & gloria; tibi gratiarum actio. Laus tua semper erit in ore nostro.

Huius vero Cultrivori Prussiaci historiam à primo sectionis tempore fideliter à me notatam, & iam ante annum spatium nonnullis positionibus, earundemque explicationibus, ex Naturæ consultorum viretis floridioribus præceptis, & pingviore Minerva consignatis, illustratam, non potui non, incitatus inprimis Clarissimorum & Magnorum virorum monitis & votis, tandem publici iuris facere. Hæc, ut candido animo tibi, ô Lector, communicata sunt, ita eadem
albo

7
albo notare calculo, & controversa dubiaque, si
quæ in enodatione positionum permansere, amice
& medice iudicare & examinare haut graveris:
nec diversum à me in simili expectabis studium
& officium.

In vestro vero, Illustres, Magnifici, Per-
generosi, maxime Strenui, Nobilissimi,
Amplissimi & Consultissimi Viri, Domini
Patroni, Fautores & Evergetæ honoran-
di, venerandi, *Vestrae clementiæ & Favoris*
Fano, ad aram Benevolentiae & Gratiae hasce
pagellas, Chartaceumque hoc munus, devota
mente appendere volui. Vos enim Rex Regum &
Dominus dominantium, sub auspiciis Serenissimi
nostri Electoris, Domini nostri longe clementis-
simi, Deos tutelares huius Ducatus esse voluit;
Vos Iusticiæ Antistites constituit: quo vobis
Directoribus quisque sua gaudere felicitate, &
suis libertatibus uti frui possit: quo Vobis Re-
gentibus, & Ius administrantibus, Borussia,
mirum quantum enervata, & suo decore spolia-
ta, vires resumere, & pristino restitui nitori va-
leat: quo V O B I S Inspectoribus & Patronis E-
lectoris floreat Academia, Musarumque Pri-
vilegia & Immunitatum ornamenta, inviolata,
sartaque & tecta conserventur. Hocce V.V. Il-
lustr. Magn. & Gn. nec non Nobil. & Am-
plis. patrociniū Rusticus meus Cultrivorus

quoque exoptat, quo adversus calumniantium morsus immune esse possit. utut enim eosdem ef- fugere, & quamvis etiam suspicionem sinistrae interpretationis avertere laborarim, perverso ta- men hoc saeculo non desunt, qui etiam optima quaeque Theonino dente circumrodere, & vel mel ipsum in venenum convertere haut erubescunt.

Sint quoque exiguae hae pagellae indubitatum meae erga V.V. Illustr. M. M. & G. G. nec non N. N. & A. A. observantiae & gratitudinis testimonium, quo singularem Vestrum in me favorem & constantem affectum vel aliquo modo redhostire laboravi: illum enim satis mihi declarastis multis abhinc annis, quibus fere omnibus & singulis Vestrum (vix binos excipio,) Arte Medica quam profiteor, meum declaravi studium: cui & supremum Numen, quod aeternum veneror, gratia sua affulsit, & ex gravissimis, nonnunquam & desperatis nonnullis affectibus, Vos, charissimaque Vobis pignora liberare dignatum est: quod ut & in posterum vobis, ut & Illustribus, Generosis, Nobiliss. & Ampliss. Vestris Familiis, faveat, & in optimo omnigenae felicitatis statu potenter conservet, animus voveo.

Vos vero, ô Magni Patroni, Magni Fautores, exiguum hocce munusculum gratiosis exci-
 pite

9
pite ulnis, vestro patrocínio id defendite, & con-
suetudo vestro Favore & Benevolentia, me, meaq;
studia Vobis unice dicata, beate & recreate.
Quod, ut ea, qua par est reverentia, peto, ita Vos
omnes & singulos, Maximos Musarum Patro-
nos, veneranda Borussia Ducalis Numina & Lu-
mina, fidissimaque Serenissimi Electoris pectora,
protectioni & tutelæ Cælestis & Omnipotentis
Medici devotis commendo suspiriis, quo litera-
rum bono, & publico Reip. commodo superstites
diutissime vivatis, vigeatis, floreatis. Scriptum
Regiomonti Boruss. ipso festo Simonis & Iudæ
Anni 1636.

Illustrit. G. G. M. M. N. N.
& A. A. V. V.

Officiosissimus Servitor,

DANIEL BECKERUS,
Medico-Physicus & P.P.

A 5 Iudr-

INDICIUM MEDICORUM
LEIDENSIIUM

Super hoc scripto.

Miraculosam & seculis profuturam
Cultrivori Prussiæ Historiam, Regio-
monti typis Laurentii Segebadii in quar-
to excusam Anno 1636, & à te celebra-
rime Beckere ad nos transmissam, legi-
mus, accur te examinavimus, & ad iudi-
cii unguem exacte exploravimus. Ne au-
tem rei publicæ literariæ hominumque sa-
luti desimus, adeo eximium scriptum hic
denuò typis divulgari curavimus. Fidem
vero ut tam plæclaro scripto adstruamus,
testamur, nos maximo oblectamento adeo
rarum in corpore humano miraculum le-
gisse: tanta circumspectione, & cautela
administratam curationem, summa volu-
ptate percepisse: adeo doctam & polydæ-
dalam, multiplicis auctoritatis & selecta-
rum historiarum tegmine à te exornatam
enarrationem, singulari delectatione hau-
sisse. Nec dubitamus, omnes (sed doctos,
& in praxi cum iudicio exercitatos) qui
sincero animo rem expendent, in nostram
sententiam celeri pede ituros. Etenim li-
cet

cet hoc ævum (quod mundi amurcam, & livoris volutabrum possidet) malignitatis ex æmulatione & invidia sit plenum, non tamen opinamur, eo impudentiæ pervenisse, & ita obbrutuisse, ut casum adeo rarum, curationē tam miraculosam, à te excellentissime Beckere eximio iudicio nervose ad usum posteritatis elaboratam, livido dente unquam arrodere ausit. Sin omni pudore prostrato tentaverit, citius franget quam imprimet dentem: quippe veritatis ac fulgidæ doctrinæ adamantē, hoc opus munitum est. Solo neglectu tales sunt refutandi. Nam quid iis facies qui etiam in ipsa nive vident atramentum? Pergendum est vir eminentissime in recta via, ut ad optatum gloriosæ famæ scopum perveniatur. Si æmulatione ebrius in nos incurrat, sperni debet, & suo tortori invidiæ relinqui, qui tales insequitur, apportans affectuum cruces, & liquidum ipsorum animis infundens Palloris plumbum. Fatalis est illa pravorum ingeniorum scabies, ut aliorū labores depretiare nitantur, quoniam ipsi nihil cedro dignum præstare possunt; ideoque eminus allatrant famam prælustrium virorum, sibi accessurum sperantes quod aliis quo iure quave iniuria detra-

detraxerint. Sed vana eorum consilia nullo modo ad eum scopum perveniunt: in liquida duntaxat luce socordiæ & ignorantiae suæ thesaurum exponunt: magnisque animis se odiosos & contemptibiles offerunt. Leydæ Anno 1638. Ianuarii 23.

OTHO HEURNIUS, *Medicinae Practicæ, Anatomiae, & Chirurgiæ Professor ordinarius in Academia Leidenfī, & Præses Collegii Publici, in quo ad morbos caute curandos Studiosi in Nosocomio instruuntur.*

IOANNES WERCKHORST, *Medicinae Doctor, & Practicus Senior in Republica Leidenfī.*

DAMIANUS WEYSSENS, *Medicinae Doctor, Collegii Practici Publici Assessor, & Reipub. Leidenfīs Medicus ordinarius.*

Hippocrates lib. Præception.

Hoc iure iurando audeo affirmare, medicum ratione utentem alterum nunquam invidiose calumniaturum; sic enim animi impotentiam proderet.

IN-

INDEX SECTIONUM,¹³

ET

POSITIONUM.

SECTIO I. pag. 19. de Deglutione
Cultri.

POSITIO I. pag. 20. Cultri decem
transversorum pollicum longi descen-
sus per Os & Oesophagum ad Ventri-
culum, admiratione quidem non ca-
ret, at impossibilitatem nullam inclu-
dit.

POSITIO II. pag. 27. Ut cultelli
& alia absurda veneficio quodam
Ventriculo ingeri & insinuari pos-
sunt, ita eadem ingesta esse non ra-
ro fingit Melancholicus hominis ge-
nius.

SECTIO II. pag. 35. De Medicorum
Consultatione.

POSITIO III. pag. 40. Culter ab-
forbus beneficio caloris innati in
Ventriculo aliquo quidem modo al-
terari, at digeri, aut absumi haut po-
tuisset: per sectionem itaque eum de-
tra-

trahendum, à Collegio Medico recte conclusum fuit.

POSITIO IV. pag. 51. Ut culter ille deglutitus à Natura non absumi, ita nec ab eadem ullo modo evacuari potuisset, & cum diuturnior eius in Ventriculo mora non parum molestiæ & damni inferre valuisset, per sectionem eruendus erat.

POSITIO V. pag. 54. Balsamicam internorum remediorum vim Membra corporis nostri non raro ita imbibunt, ut adversus ingruentes morbos plurimum valere possint.

POSITIO VI. pag. 59. Ut vix perscrutabilis est LAPIDIS HERCULEI attractrix vis, qua etiam per medium obstaculum vim suam exercere potis est: ita, num idem pulverisatus, & aliis permixtus medicamentis, eandem trahendi ferri virtutem retineat, maxime, *κέντρον*, & investigatione dignum est.

SEC-

15

SECTIO III. pag. 78. De ipsa Ventriculi incisione, Cultrique Tractione.

POSITIO VII. pag. 80. Magna VENTRICULI est dignitas, maior utilitas, maxima necessitas, attamen Vulnera eius (nî orificii superioris partem tangant) nullius, ut nec substantiæ membranosæ ratione, per se lethalia, periculo tamen haut vacantia, censenda.

SECTIO IV. pag. 89. De Vulneris consolidatione.

POSITIO VIII. pag. 95. Ut Vulneris Ventriculi, cultro evulso, subita occlusio, ita & excretio sanguinis concreti per Vrinam, Naturæ providæ beneficium censendum.

POSITIO IX. pag. 103. Vt magna partium Vulnera Prognostico soli non relinquenda, ita nec exigua vilipendenda. Ex cuiusvis enim generis Vulneribus homines mori posse, docet Hippocr. l. 2. prorrhetic. confirmatque Experientia.

Posi-

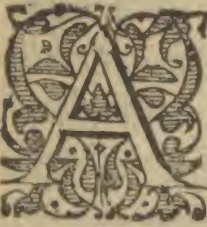
POSITIO X. & ULTIMA. p. III.

ET TURUNDARUM, & DELIGATIONIS, bis in die instituta, usus, ut in hoc casu fuit, ita & in aliis est maxime necessarius.

De

17

OBSERVATIO MEDICA
De
CVLTRIVORO
PRUSSIACO.

RTIS *Medicae prolixitati & difficultati, Vitaque nostra brevitati succurrere satagens Veneranda Antiquitas, eandem non tantum Universalibus quibusdam ad praxin Medicam facientibus Theorematis, certis quasi cancellis, includere, sed & rarioribus, verissimis tamen Observationibus, Historiis, & curationum Exemplis specialibus ita excolere, curationumque rationem in monumenta referre voluit, ut & posterius haberent, quod in similibus docte imitari, agrotisque suis dextre administrare possent. Hippocrates, & fulgentissimum illud Medicinae Lumen, primus Epidemiorum historias nobis reliquit, hocque suo exemplo plurimorum Ingenia, similem laborem suscipientia, excitavit, & doctissimas tum Veterum, tum Neotericorum Medicorum Observationes rariores provocavit: Invidia enim censuerunt ea celare, quae posteris non tantum admirationem, sed & Exemplum suggerere possent, in-*
B primis

primis cum *Historia Medica* dum leguntur, in auribus sint consilium, in oculis quasi pictura, & non minus iis ingenia, quā methodica instruantur doctrina. Quā itaque posteris invideri poterit *Historia Curationis Cultrivori Prussiaco*? nam & illa, ut raritate sua, ita & felicissimo *Curationis* successu promeruit, ut immortalī consecraretur memoria. sic enim & rivuli divinarum laudum ulterius propagari, simul & alij inde haurire poterunt, non tantum quod admirerentur, sed & quod imitentur, ne in simili casu rei novitate impliciti ac perturbati in primo curationis limine subsistere cogantur. Quare eius veram & genuinam enarrationem, simul & enodationem Medicam rarioribus observationibus refertam proferre animus est, quatuor id expediendo sectionibus: quarum Prima Cultri deglutitionem: Secunda Medicorum consultationem: Tertia Ventrīs & Ventriculi incisionem & cultri extractionem: Quarta Vulneris consolidationem exhibebunt.

De

De

DEGLVTITIONE
CULTRI

SECTIO PRIMA.

ANno nostræ salutis 1635. die
29. Maij stylo novo feria 3. Pente-
costes Rusticus Iuuenis Andreas *Grun-
heide* nauseam quandam in Venticu-
lo ob Diætæ errores antehac debilita-
to, matutino tempore sentiens, vom-
itumque more consueto sibi procurare
studens, manubrio cultri sui fauces ir-
ritavit, vomituq; non illico succeden-
te, paululum profundius cultrum in-
trusit, qui, partim violentia illa, par-
tim gravitate sua ita dimissus & à fauci-
bus comprehensus, digitorum apices
effugit, & ad Ventericulum, aliquan-
tulum tamen circa Orificium non sine
angustia & dolore subsistens, sensim
tendit. Licet vero Cultrivorus ille ad-
modum perterritus, regressum cultri
inverso corpore moliretur, frustra ta-
men

B 2

men

men omnia : mutato itaque confilio Landsbergensis Cerevisiæ potu Oesophagum potius magis humectare, & cultrum ad Ventriculi cavitatem sic promovere studuit. quod & successit, culterque fundum Ventriculi petijt, sicque angustia & doloribus prædictis cessantibus, Rusticus quidem non parum contristatus ob Hospitem minus gratum, labores tamen consuetos absque molestia obire potuit. Culter, ut post excisionem vidimus, decem pollicum latitudinem adæquabat.

P O S I T I O P R I M A.

Cultri decem transversorum pollicum longi descensus per Os & Oesophagum ad Ventriculum admiratione quidem non caret, at impossibilitatem nullam includit.

S Apientissimus Universi Creator, cuius admirandam Corporis humani, ut & aliorum animalium fabricam, tum *Arist.* 1. de partib. anim. c. 5. tum *Galen.* in libris de *Vsu* part. pluribus extollunt & de prædicant, Regiam quandam & Commu-
nem

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 21

nem omnibus animalibus spirantibus, *Aristot. 2. Histor. anim. c. 15.* & quæ collum habent, 3. *part. animal. c. 3.* ab Ore ad Ventrículum usque, tanquam ad Universale quoddam promptuarium, *Galen. 4. de Usu part. c. 1.* construxit viam, per quam tanquam per tubulum alimentum & alia ad vitæ nostræ conservationem necessaria ventriculo commodè deferri, *Aristot. 2. de part. anim. c. 3.* ibidemque præparata singulis partibus tandem communicari possint. Oesophagus dicitur, ἀόλω καὶ φάγμα, id est, cibum fero, ut & σῶμαχος, i. Gula. Hanc creator pro singulari & admiranda sua sapientia ita affabre construxit, ut & capacitate sua apta nata esset ad excipiendo materiam: Substantia vero disposita ad dimittendam deglutiendamque eandem.

Primum enim satis capax hic meatus conspicitur, quo rebus etiam maioribus deglutiendis locum dare possit; quæ tamen si naturalem Oesophagi expansionem superant, facile inferre possunt vel suffocationis periculum, vel ipsam etiam mortem.

Illud accidit mulieri Rusticæ, cujus *Forest. lib. 15. Observat. 28. Schol.* mentionem facit, quæ carnis fumo induratae frustum

non probe masticatum & satis magnum avidius devoraverat: id gulæ infarctum, fortiterque inhærens suffocationem pene intulisset: eodem modo & alteri, eodem teste, poma cruda immatura non masticata, & sic deglutita, gulæ infarcta permanserunt, unde voce in totum suppressa, anhelituque impedito agere animam visa est. *Nicol. Florentinus* de seipso refert, quod cum famelicus existeret, pomumque immaturum ori admovisset, & medietatem ejus una cum osse dentibus prius admotam indidisset, ac præ fame quasi violenter attraxisset, ita ut masticata ad Meri devenisset, ibique substitisset, totalis obstructio viæ illius oborta fuerit, ita ut nil deglutire, nec loqui nec anhelare potuerit. Idem fere accidit amico cuidam, qui in nuptiis inter prandendum frustum carnis assæ de capreola avidius deglutiens, suffocationem illico incurrebat, ita ut nec sermonem nec respirationem edere posset, donec dorso vehementer percusso, & digito gulæ immisso buccella ad ventriculum est protrusa, quo facto ipse à suffocatione totali, & nos assidentes à terrore liberati fuimus. *Marcellus Donatus libro tertio medicarum Historiarum Mirabil. c. 8.* meminit Civis cujusdam, qui

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 23

qui nervosæ carnis bolum improbe masti-
catum ingluviose devoraverat. hic gulæ
orificio inhærens viam deglutiendi ita oc-
cupavit, ut aquæ & tenuissimi cujusque po-
tus transitus omnino interciperetur, ac re-
spiratio maxime læderetur: nec instrumen-
tis mediisque varijs tentatis cedere voluit,
donec septima die bolus ille corruptus in
Ventriculum delapsus, hominem quidem
ab angustia, at non à morte liberavit. ex
dolore enim frequentique & vehementi
loci tractatione, pars inflammata, acceden-
te ex longa inedia virtutum omnium pro-
stratione, decima quarta die vitam cum
morte commutavit.

MORTEM quoque ipsam non raro subse-
qui, sequentia demonstrant. Quidam o-
vum gallinaceum integrum deglutire vo-
lens, ab eodem in Oesophago subsistente
ob totalem auræ vitalis interceptionem il-
lico suffocatus est & extinctus, referente
VViero l. 4. de præstig. demon. c. 2. Mercato-
ri cuidam jentanti frustum cutis pernæ
assatæ ac mica panis, sale & pipere asper-
sæ, infixum est gutturi, unde protinus do-
lor vehemens, convulsiones, rigor, ac
tandem suffocatio oborta sunt, ut est apud
Hildan. Cent. 1. Observ. 35. Similiter & puel-
lo cui-

24 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

lo cuidam frustum lagani adhæsit gutturi, qui statim suffocatus perijt. Haut dissimili ratione juvenis quidam Rastenburgi, cum inter prandendum cachinni excitandi gratia frustum carnis non masticatum, insigne tamen deglutire vellet, ab eadem in Gula hærente, omnibus convivis spectantibus illa ipsa hora suffocatione perijt. Testis est Suetonius Claudium Cæsarem Drusum, Pompeium filium puberem amisisse, piro per lusum in sublime jactato & hiatus oris excepto strangulatum. Nam, ut habet *Arist. s. 34. probl. 9.* quia duo illi meatus, quorum alter deglutitioni, alter respiratori dicatus est, proxime inter se positi sunt, & Oesophagus asperæ arteriæ subjacet, buccella grandiore devorata, locus spirandi proximus adducitur, instringiturque, ut via spiritui omnis denegetur, imprimis, si ea in parte compressio illa, aërisque interceptio fiat, ubi membranosa, non cartilaginosa existit Arteria.

Deinde & SUBSTANTIAM ipsius Oesophagi, ita comparatam esse videmus, ut actionem sibi designatam feliciter absolvere valeat. Nam ea partim membranosa est, partim carnosa sive inter Carnem & Nervum media, quo, ut docet *Arist. 3. de*

de part. anim. 3. & ob Nervum seu nervosam substantiã in logũ latumq; melius distendi, 1. histor. anim. 16. & ob carnis mollietiem melius cedere, nec asperitate cibi descendenti lædi posset, unde & perpetuo quodam humore eandem madentem, sicque transitum siccarum rerum commodius concedentem conspiciamus: Nec desunt musculosa instrumenta, actioni Oesophagi succurrentia & subservientia: Tres enim conjugati notantur Musculi, & quartus sine pari Oesophagæus Orbicularis dictus, unde deglutitio non tantum Naturalis ob fibras trium generum, *Bauhin. l. 2. Anat. Theatr. c. 28.* censenda actio, sed & imprimis Animalis, cum in nostra voluntate situm sit pro libitu devorare, pharyngemque beneficio musculorum movere, aut etiam motum ejusdem suspendere. Quotiescunque itaque gratum & dispositum Objectum palato admovetur, orique inferitur, sine molestia id ipsum deglutire possumus: Ab ingrato vero abhorret Natura nostra, & indisposito meatus transitum haut permittit. Quis ergo non obstupescit intuendo Cultrum à Prussiano nostro Cultrivoro deglutitum, & quidem absque noxa & læsione Oesophagi. Corpus in capulo satis

B 5

erat

erat asperum, & latum, objectum plane ingratum, & in altera parte acutum, quodque maximam parit admirationem, tam oblongum. Quî iter illud, quo ab Ore ad Oesophagum, sicque ad Ventriculum itur, satis obliquum feliciter emetiri potuit? Quinimo, quia circa quintam *Gal. 6. Vsu part. 5. & 6.* Thoracis Vertebam Oesophagus nonnihil se in latus dextrum inclinat, quo Trunco arteriæ magnæ descendenti cedat, (ne hæc in transitu ciborum durorum, aut alias non bene comminutorum lædatur) quî culter absque diuturniore mora, & majore molestia tam cito descendere, & anfractus hos evitare potuit, cum etiam si organa satis sint libera & disposita, ingrati tamen & inconvenientis objecti difficilis sit deglutitio. Verum enimvero violentia illa, quam Rusticus noster simul adhibuit, omnem tollit difficultatem: Cum enim Vomitus, primo stimulo fauces tantum irritante, non succederet, vi quadam cultrum profundius intrusit, qui à faucibus arreptus, ita feliciter retrahi haut potuit, extremitate manubrij ad curvitatē quandam aliquo modo renitentem insuper accedente. Ventriculi itaque hospitium hospes minus gratus sic ingressus est.

Haut

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 27

Haut absimile quid notat *Schenck. l. 3. observat. medic. 7.* de pastore quodam, qui ab obvijs prædonibus coactus est, ut gladium semipedem longum cum corneo manubrio pollicari crassitie devorarer. *Laurentius Joubertus* quoque, ut videre est apud *Hildan. Centur. 1. observ. 54. & Centur. 5. Obs. 75.* cultellum quendam obtusum ostendit, qui panno obductus ab Opilione alteri cuidam vi in os ingestus, & per Gulam dimissus est, quique toto biennio in corpore delitescens, tandem abscessu in Inguine facto excretus, ægerque sic curatus est.

POSITIO II.

Vt cultelli & alia absurda veneficio quodam Ventriculo ingeri & insinuari possunt, ita eadem ingesta esse non raro fingit Melancholicus hominis genius.

CAlor naturalis Microcosmi innumeris procreandarum rerum Ideis longe plenissimus & refertissimus, in materiam multiformem agens, admiranda in corpore nostro non raro producit, quorum causarum ratio non in propatulo esse videtur. Omne vasorum genus, omnis cavitas, quivis etiam recessus, non lapides modo varij ge-

28 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

rij generis, sed & res metallicas, vermes & animalcula alia aspectu sæpe horrida producit, quod imprimis in steatomatibus, atheromatibus & similibus apostematibus observatum est, teste *Galen. l. 2. ad Glaucon. c. 7.* dum inquit, *Si aliquando humiditates in affectu perduraverint, multiformes habent alterationes. Nam & lapidibus & arenis, & testis & lignis & carbonibus & limo & sorditiei Balnei, faci & amurca, & multis alijs talibus similia corpora in abscessibus contineri sæpenumero inveniuntur.* Non raro tamen vel ejecta, vel post mortem inventa nonnulla conspiciuntur, quæ omne naturale superant principium, & non nisi Diaboli arte & malitia vel in corpore producta, vel eidem insinuada censentur. Magnam enim eidem esse potentiam, quis negabit? Limitata tamen ea est, & à nutu Altissimi & Omnipotentis Dei dependet, cum alias propria virtute nec pediculus, vilissimum animal, procreare potis sit. Cur vero Deus tantam ei concedat vim & facultatem hominibus ob admissa peccata nocendi, ex Theologia satis superque constat. Ejusmodi historiam *Gemma l. 2. Cosmog. c. 4.* nobis suppeditat. Puella enim quædam Lovaniensis anguil-
lam vivam per alvum primum dejecit, de-
inde

inde per Vomitus, pilos numero copiosiores & digiti longitudine, imo floccos ingentes pilorum cum materia purulenta instar saniei, in qua colluvie & frusta lignorum & membranarum tenuia ramenta apparebant, quin & lignorum partes adeo vivæ, ut ex caudicibus obsoletis diffractis inæqualiter comminutæ portiones viderentur: subsecutus quoque ramentosus Vomitus, cum quo Carbones veri minutissime triti atque permisti singulis diebus prodeuntes ad quantitatem librarum duarum aut trium, sæpissime cum pilis tam copiosis, ut nuci juglandi includi non possent, conspiciebantur: per alvum similiter lapides plurimi insignis magnitudinis, nec non ligni portio pollicis magnitudine & crassitie excreta, ut & Os quoddam Triangulare solidum foris, intus vero cavum ac spongiosum &c. Horum omnium generationem nemo ad naturalium caussarum classem referre audebit: Utut enim pilorum generationem in varijs corporis partibus nemo inficiari poterit; sic enim Cor hirsutum, Linguam pilosam, Naturæ Consulti observarunt, & per Vrinas pilos ejectos esse notarunt: tanta tamen pilorum copia, lignorum fragmenta, & alia æque absurda, artes.

30 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
artes Diaboli hic plurimum valuisse, satis
designant. Refert *Beniven. lib. de admi-
rand. morbor. caus.* mulierem quandam spi-
ritu maligno oblesam, dum intolerabilibus
Ventriculi torminibus divelleretur, nec
Medici ullam opem ferre possent, repente
oblongos & recurvos clavos, æneasque a-
cus una cum Cera ex capillis conglomerat-
as evomuisse, & postremo ingens carneum
jenticuli frustum, quale nec Gigantis fau-
ces deglutirent, eructasse. Ita & *Langius*
l. 1. epistol. med. c. 38. agricolæ cujusdam me-
minit, qui, cum crudelibus dolorum tor-
mentis in altero Hypochondriorum latere
conficeretur, clavum ferreum sub illæsa
cute manu subito apprehendit, quo à Bal-
neatore extracto, at dolore nihilominus
sæviente, is sibi ipsi, ex animi Impotentia,
violentas intulit manus, in cujus Ventricu-
lo aperto lignum teres & oblongum, qua-
tuor ex *Chalybe cultri*, partim acuti, partim
instar ferræ dentati, ac duo ferramenta
aspera reperta fuerunt, quorum singula
spithami longitudinem excedebant. Quis
hæc non Dæmonis astu & arte ingesta fuis-
se affirmaret? Quis hic Veneficium non ha-
buisset locum diceret? Haut absimili modo
Polonus quidam miles præterita æstate ad
me

me veniens, narravit, se per multos annos
 captivum à Moschis detentum fuisse, cum-
 que ei ut & alijs captivis, gloriosissima illa
 pace, armis victricibus Augustissimi nostri
 VLADISLAI Domini mei longe clemen-
 tissimi impetrata, regressio & dimissio
 concessa esset, sibi & alijs poculum à Mo-
 schis præparatum & propinatum fuisse. eo
 vero exhausto, alios atrocissimos dolores &
 lincinationes infimi ventris usque ad inter-
 necionem, se vero enormes Vomitus perce-
 pisse, simulque lacertarum varia genera
 non sine molestia ejecisse. Nonnunquam
 tamen & violentiam quandam hostis ille
 generis humani adhibet, & ori nonnulla
 devoranda intrudit, quod sequens Histo-
 ria à Rulando, *Centur. 4. curat. Empiric. 15.*
 consignata, docet. Puella quædam octo-
 decim annorum cum aliquando sub noctem
 domum sola rediret, vir quidam amictus
 veste nigra (Diabolus nim.) à tergo puel-
 lam adortus est, cirros comprehendit, ca-
 put retraxit, naresque obturavit: ubi sic
 tractata puella Os exclamando aperuit: in
 illud ille impressit quippiam: quod cum ea
 rejicere conaretur, repressit ille per fauces
 ad Oesophagum, ut invita deglutiverit:
 quo facto puellam relinquit, quæ subito
 obmu-

32 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

obmutescit, & domum reversa muta per octo dies māsīt, deinceps sponte loqui cœpit, & multis diebus vomitu rejecit maximo & diro cum cruciatu res perpetua memoria dignas, utpote, acus, aciculas, clavorum varia genera, antias, capillos complicatos, obolos, fibulas, ovorum putamina integra, fila, cultros, aliaque multa, quæ ab astantibus & intuentibus sunt reservata, & mihi monstrata. &c. Similia exempla & de his eorumque modis vide plura apud *Clariss. Senn. l. 6. Pract. de Morb. occult. c. 1. part. 9.* Ad horum vero classē historiam nostri Rustici referre haut poterimus. voluntaria enim hæc erat cultri in Os immissio, libera titillatio, & naturalis, utut improvisa illa deglutitio. Quid? quod præter cultrum hunc nil, nec minimum quidpiam in Ventriculo repertum fuerit.

Utrum vero Melancholica eundem divexarit Imaginatio, dispiciendum. Non raro sane accidit, quod adusti & Melancholici sanguinis, vel in Cerebro generati, vel aliunde transmissi fumi & exhalationes Menti tenebras offundant, Cerebrumque obnubilent, haut aliter, quam vespertinæ aut nocturnæ tenebræ animos hominum in ijs versantium terrentes & perturbantes,
unde

unde ratio cæcutit, & densis nubibus circumsepta, luce sua privatur, totaque passim in suis discursibus hallucinatur & errat. Ut autem diversitas est Temperamentorum, in quibus fumi hi Melancholici dominantur, ita & variæ diversæque oboriuntur Melancholiæ species, Imaginatricem inprimis lædentes, vitiantes, & corrumpentes. Nec quicquam tam absurdum aut ineptum sanis unquam occurrere potest, quod non ejusmodi Melancholici somnient, & verissimum esse pertinaciter credant. Hinc invenies, inquit *Galen. l. 3. de loc. aff. 6. 7.* alios, qui se putant figulinum vas, & ob id contactum hominum & propinquitatem fugiunt: alios, qui se vitreos opinantur. *Aëtius* refert, quendam in id erroris prolapsus, ut se capite minutum crederet, idque passim lamentaretur, donec pileo ingentis ponderis ferreo, illius vertici superaddito, ab hac phantasia dimoveretur. *Trallianus* scribit, se mulierem vidisse, quæ se à Serpente exedi pertinaciter asseveraret, hanc autem Pharmacis Vomitorijs, & supposito in pelvim æneam clanculum serpente, sanitati restitutam esse. Fuerunt, qui se aves esse arbitrati sunt, ita ut se non moverint, nisi cum motis brachijs ad alarum similitudinem

C

nem

34 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
 nem volare crederentur. Quinimo fingunt
 nonnulli, se nonnulla in corpore maxime
 molesta fovere. Ille apud *Plater. in Obs. p. 40.*
 se ranam vivam in corpore à multis annis
 alere, imaginabatur: alij se anguillas, serpē-
 tes, & similia in corpore habere somniant.
 Similia exempla, ut sepius in Praxi notan-
 tur, ita inter alios vide *Quercetan. in Dia-*
tet. polyhist. p. 154. Forest. l. 10. Obs. 12. Mar-
cell. Donat. l. 2. mirabil. c. 1. Schenck l. 1. Ob-
servat. 245. & seq. Plater. l. 1. Obs. Senn. lib. 2.
Inst. par. 3. s. 2. cap. 4. & lib. 1. practic. part. 2.
c. 8. Camerar. horar. succis. Cent. 1. C. 72. No-
 strum verò Rusticum simili Melancholia
 obrutum fuissē, forte quis initio colligere
 potuisset, ni mox certa aliorum, ut & ip-
 sius relatio aliud edocuisset: accebat, quod
 ipsius Temperamentum haut Melancholi-
 cum conspiceretur. Licet enim post assum-
 tam Martis buccellam tristiores interdum
 exhibuerit vultum, non tamen naturali id
 ejus constitutioni, aut Melancholiæ, sed ti-
 mori potius, ob dubium extractionis & cu-
 rationis successum, adscribendum erat. Hic
 ipse satis hilarē se in conviviis & conversa-
 tionibus antea præbuerat, nec signa Melan-
 cholici Temperamēti præ se ferebat. Quare
 etiā à Medicis facile fides ei data, & de cu-
 ratione consultatio instituta. *De*

De

MEDICORVM
CONSULTATIONE.

SECTIO SECUNDA.

Miserrima hæc afflicti Rustici conditio multorum animos ad commiserationem commovit, Primum itaque Consul Landsbergensis, Dominus Martinus Hartlein, amicus meus honorandus, qui inviserat Rusticum, & omnia etiam minutissima ab eodem percontatus fuerat, me convenit, & Historia ipsa, ut & ægri statu expositis, consilium meum imploravit, cui hoc dedi responsi: Rem magni esse momenti, & similem casum vix unum & alterum in Observationibus Medicorum reperiri, & enarrata Historia Cultrivori Pragensis, suasi, ut Rusticus ille huc quam primum ablegaretur, quò à toto Collegio Medico, quid faciendum esset, deliberatio institui posset. In difficilioribus enim artis operibus

C 2

vult

vult Hippocrat. ne nimium nostræ fidamus scientiæ, sed & alios in consilium vocemus Medicos, ut communi consilio quid faciendum quidve omitendum sit, concludatur. Paulopost hic ipse Casus *Cl. Dno. L. Crugero Collegæ & amico dilecto*, per literas à *Generoso & Nobiliss. quodam Viro* conscriptus exponitur, & tandem Patiens ipse cum commendatitiis Regiomontum mittitur, ut Medicorum se submittat curæ. Qui sese Medicis conspiciendum & contrectandum præbuit. Hi verò consideratis considerandis, & examinatis examinandis, nullam hic subesse Phantasiæ & Imaginationis læsionem, sed cultrum revera deglutitum esse, & intra corpus delitescere, concluderunt. Dies itaque 25. Iunij indicta est Medicorum conventui, qui & in horto *Dni. D. Lothi Profess. Primar. & Sen. nec non Archiatri Electoralis*, tum temporis decumbentis, præsentē Decano, & alijs Medicis Dominis celebratus est, ita ut quisq; de proposito casu suam libe-

re apc-

re aperuerit mentem, sententiamque dixerit. Tandem examinatis 1. VIRIBUS (quæ in magnis operationibus ante omnia attendendæ, quo ager evadere possit, ne iis prostratis frustra laboret Medicus) satis firmis adhuc & validis, 2. LOCO AFFECTO, abdomen enim aperiendum, Ventriculoque vulnus ad extrahendum cultrum infligendum erat: 3. NECESSITATE operationis, quæ hic maxime urgebat, ne vel vires deficerent, vel ægrotus ipse procrastinationem ægre ferens, ad impatientiam disponderetur; tandem, inquam, unanimi consensu conclusum est: Ut sectio ante Caniculares instituatur, præmissis tamen iis, quæ ad aliqualem præparationem necessaria videbantur: simul ut balsamiorum Oleorum usus internus præmittatur, quo sic dolores Ventriculi demulcerentur, & is ipse balsamicam imbibere posset Virtutem: Balsamum verò, HISPANIÆ dictum, omnibus aliis nominatis præferendum, & in u-

38 DE CULTRIVORO PRUSSIACO:
sum trahendum suadebat experientis-
simus noster Senior. Dn. D. Lothus:
Cui & reliqui Medici assensum facile
dedere : nec displicebat Magneticum
imponere Emplastrum , incitati exem-
plo curationis Pragensis.

*Cum verò certis de causis , inprimis ob mayo-
rem Vulneris infimi Ventris , multis humoribus
abundantis , efficaciam , Balsamum hoc nonnihil
immutatum sit , utriusque descriptionem subjun-
gere placuit. Sic autem habet Hieronym. Fa-
brit. ab Aquapend. 2. Oper. Chirurg. part. 2.
c. 7. p. 805. Non possum autem , inquit , si-
lentio involvere , medicamentum quod-
dam præstantissimum ad partium nervosa-
rum vulnera. Cujus descriptionem ab Hi-
spano quodam Sacerdote, fide dignissimo,
accepi : qui retulit, in Hispania non licere
hoc medicamentum componere, quod ho-
mines medicamenti viribus confisi, facile
digladientur , inque arenam descendant.
Est autem hoc:*

℞. Olei vetustiss. Vnc. iiij
Terebinth. pura Vnc. viij
Frumenti integr. Vnc. jß.
Hyperic. Vnc. ij

Rad.

Rad. Carduiben. Valerian. an. Vnc. j.

Thuris pulveris. Unc. ij.

Radices & herbæ, crasso modo contundantur, in olla ponantur, & tantum Vini albi super fundatur, ut omnia in Vino mergantur, & per biduum facta infusione, oleum & frumentum adjiciantur, & coquantur omnia ad Vini consumptionem. Mox facta forti expressione, addatur Terebinth. & thus, & iterum parum sinantur ebullire, servanturque in vase vitreo. Sanat vulnera, ut ajunt, spatio viginti quatuor horarum. Modus utendi talis est. Abluto prius vulnere vino albo frigido, statim inungitur totum vulnus oleo prædicto calente: quod si hoc commodè fieri nequeat, per siphonem intra vulnus, tanquam per clysterem immittitur; & confestim labia vulneris ad mutuum contactum adducuntur deligatura, aut sutura, aut glutino, deinde partes circumstantes prædicto oleo similiter inunguntur. Supra verò vulneris labia jam reducta, linteum imponitur, prædicto oleo madens, & supra hoc aliud, Vino nigro expressum, mox alia lintea sicca: deinde fascia superligatur.

Nostrum, quod usurpatum fuit, sequens erat.

C 4

Rx. Ol.

Rx. Ol. olivar. recent. Vnc. ij.

Therebinth. Vnc. jß.

summit. Valerian.

Hyperic.

Carduib. an. p jß.

Thuris Vnc. j.

Myrrh. el. aloes opt. an. Dr. ij.

Cocc. infect. Dr. j.

Res. pin. rec. Dr. ij.

Vini malvatic. Vnc. iiij.

Misce, stent in digestionem quatuor horas, tum leniter ebulliant, donec Vinum fere absumentum sit, tum colentur, & exprimantur.

POSITIO III.

Culter absorbtus beneficio caloris innati in Ventriculo aliquo quidem modo alterari, at digeri, aut absumi hanc potuisset: per sectionem itaque cum extrahendum à Collegio Medico recte conclusum fuit.

Nonnullorum animalium, quæ crassior cibus pro alimento est, non tantum carnosus ad digerenda etiam duriora, conspicitur Venter; sed & membranosa dantur Venter Substantia, in quibus

bus calor ita exaltatus, facultasque ipsorum ita disposita, ut durissima quæque, non tantum ex Penu Animalium & Vegetabilium, sed & mineralium petita & deglutita, dextrè conficere valeant. De struthione notum est, quod, secundum nonnullorum autorum assertionem, ferrum & deglutiat & conficiat. Testatur id *Langius l. 1. epist. medic. 12.* se sc. vidisse struthiones ex ferro conflata numismata in horto Ducis Ferrariæ deglutivisse & concoxisse. Idem se apud Antuerpienses vidisse, & observasse scribit *Amat. Lusit. Cent. 2. c. 69.* Contrariam quidem *Aldrovand. l. 9. Ornitholog. 6. 2.* cum nonnullis fovet sententiam, existimatque ferrum, aut ex eo conflata numismata, à struthione quidem deglutiri, at non absumi aut confici. Verum, qua ratione gallinarum membra, auro liquescenti mixta, idipsum consumunt? referente *Plinio l. 26. natural. histor. c. 4.* & ex hoc *Mizald. Centur. 4. memorabil. 99. Scaliger exerc. 88.* Qua ratione auri folia cum alimento gallinarum mixta, iisque pro cibo exhibita, non solum eas faginant, sed ruffum etiam & quasi aureum colorem conciliant? ut tradit *Hieronym. Reusner tract. de Scorbut. exerc. 7. p. 504.* nec non *Carol. Rosenberberg.*

A 5 animad.

42 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

animadvers. & Exercitat. Medic. 31. Clarissimus Eichstad. tractat. de Confect. al kerm. testatur, se ante paucos annos Gallinæ Calcuticæ duos foliorum auri libellos cum ordinario pabulo absorbendos dedisse, eamque postea mactasse, & reperisse in ea carnem naturali colore imbutam, pulchram & puram, at nec in cavitate Thoracis, neque in Intestinis reliquias foliorum Auri, multo minus incrustationem ab iis. Schnitzerus epist. 50. cistæ Medicæ profitetur, gallinam quandam multos devorasse nummos, postmodumque in mactato Ventriculo inventos esse aliquot ad medietatem consumptos, inprimis argentum digitalis argentati filioliæ, ut præter æs nil restaret. Sequens historia idem confirmare videtur: In horto civis cujusdam Regiomontani primarij nonnulli Convivæ conis ludebant, nummosque æneos & argenteos in terram deponebant, ibi gallus quidam Indicus forte obambulans, aliquot nummos furto aufert & deglutit: Convivæ ejus præsentiam nihil curantes, mirantur defectum nummorum depositorum: Gallum mox revertentem, & similia patrantem, in recenti crimineprehendunt, sicque alios nummos devorandos studio ipsi objiciunt, & post aliquot

quot horas supplicium de eodem sumendum, sententiam ferunt, & Veru infigendum Igneque torrendum concludunt, prius tamen Ventriculum inquirunt, inque eo nummos inveniunt alios semiresolutos, alios vero in totum fere absumptos, idque non sine admiratione. De muribus, quod secundum Theophrastum ferrum rodant, aurique scobem appetant, & procul dubio digerant, apud *Plin. l. 8. natural. histor. c. 57.* legimus. Ventriculo vero humano similem competere conficiendorum mineralium virtutem & facultatem, & quidem naturaliter & ordinariè, non facile quis dixerit. Nobiliori enim Creaturæ, nobilius quoque & facilius Natura assignavit alimentum, ne duritie eiusdem & concoquendi difficultate præpedita, in negotiis gravioribus, & actionibus subtilioribus expediendis retardaretur. Et qua ratione Minerale aliquod deglutitum, & non probe in ore masticatum, à Ventriculo confici poterit, cum nec Vegetabilium, nec Animalium partes nonnullæ crassiores & duriores, Oris præparationem subterfugientes, in, & ab eodem facile digerantur? Hinc officula, tendines, ligamenta, & alia cruda, per alvum vicissim immutata rejecta, observata fuerunt.

44 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
fuerunt. Quidam per imprudentiam frustum Corij devorans, post semestre spatium inconfectum idipsum per alvum egressit, ut habet *Hildan. c. 1. obser. 31.* Novi quendam Virum primarium, qui deglutita portiuncula cruda de pomo citro, paulo post Tertianam incurrit intermittentem, quæ prius sedari haut potuit, quam portio illa per Vomitus iterum ejecta fuerit, quæ tamen nil alterata visebatur. Casei portiunculam per biennium in Matronæ cujusdam Ventriculo hæsisse, postmodumque Vomitu ejectam esse, notatum est. Nec urgere hic videtur necessitas, ut ad occultam aliquam Ventriculi qualitatem confugiamus, cum Naturæ intentio inprimis attendenda, eiusque scopus perpendendus, hæc enim ad spirituum subtiliorum generationem aëreum potius homini voluit destinare alimentum. Sed quid multis? Nonne vel quotidie videmus Mineralia, ita ut assumpta fuerint, cruda vicissim & inconfecta ejici? *Gal. l. 1. de Natural. facult. refert,* quendam annulum aureum Ore detentum imprudenter deglutivisse, & postea immutatum excrevisse. Simile quid de puella octennali prodidit *Cornarius præmedit. observat. med. c. 27.* Alius tres taleros cum Cerevisia

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 45

revisia unico haustu per gulam dimisit, quos tertio die immutatos per alvum vicissim emisit referente Foresto. Nonnemo clavos ferreos ob modicam stipem devoravit, & crudos rursus eosdem ejecit, teste *Cardano l.8. de rer. variet. c.40. Schenck. l.3. observ. medic.2.* scribit, quendam filices du-ros ingestos, eosdem vicissim excrevisse. Quædam, notante *Benivenio c.20. de abdit.* acum æneam devoraverat, quæ decimo demum anno per terebratum Ventriculum è parvo demissa foramine prodiit, vulnus-que consolidatum & curatum. Ancillam quandam aciculam deglutivisse, eandem-que decimo quarto die immutatam eges-sisse habet *Hildan. Centur.1. observ.34.* Acu-men cultri quendam absorpsisse, & immu-tatum per posteriora reddidisse scribit Fo-rest, qui & de fratre suo adhuc puero re-fert, quod plumbum rotundum, sed de-pressum, inter ludendum deglutiverit, & die tertia absque molestia cum fecibus per alvum reddiderit. Hæc & similia, quæ passim apud autores, & sæpius in Praxi occurrunt, satis evincunt mineralia deglu-tita à Ventriculo humano haut confici pos-se. Nec est, quod quis hinc colligat inter-num Mineralium usum supervacaneum ef-se, &

46 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
se, & frustra à Medicis commendari; imò
aurum, argentum, uniones, & similia ægrè
habentibus sine successu propinari, cum ea
plus hominis crumenam, quam vel corpus
eiusdem corroborare valeant, cui senten-
tiæ inter alios subscribunt *Quercetan.* in
Tetrad. c. 25. & 31. & in *Pest. Alexic. l. 2. c. 7.*
ut & Augustani Medici, qui in Pharmaco-
pœa sua ad Auream Alexandrin. statuunt,
quod Auri & Argenti in Medicinas addi-
tio opinioni magis, quam intentioni satis-
faciat, & ad pascendos oculos ex Arabum
luxu, ad conciliandam Pharmaco autorita-
tem, introducta sit, cum tantum absit, ut
calor noster natus Virtutem ex iis sua ex-
halatione vel vi quamvis intensa prolicere
possit, ut ea ipsa integra, ac nullam penitus
ab assumptione mutationem passa, excerni
observemus. Verum enim verò licet aurum,
quod medicamenti rationem habet, ut &
alia mineralia, ab Archæo Ventriculi nostri
exactè elaborari & dissolvi, inque chylum
converti nequeant: sufficit tamen, quod il-
lud Solari sua influentia, occultæque Vir-
tutis radiis in ipsum Cor, Microcosmi so-
lem, sympathetica quadam Virtute agat,
facultatemque suam Visceri huic conferat:
Imo, quis negaret spiritum quendam ex:
foliis

foliis auri, instar evaporationis alicujus, spiritibus nostris, eidem analogis, communicari posse, cum & aliis mineralibus eiusmodi effluvium spirituale, corpori nostro sese insinuans, denegare haut possumus? Iaspidem externè admotam, & manibus contentam, ad miraculum usque sanguinis fluxum compescere, non tantum *Boëtius de Boot tr. de gemmis. cap. propr. scriptum*, & aliquot observationibus comprobatum reliquit, sed & ego ipse similem lapidis huius efficaciam in nimia Hæmorrhogia sæpissime expertus sum. Senex quidam septuagenarius, cum cruentam per aliquot dies emitteret Urinam, idoneis interne propinatis medicamentis, restituitur, & paulo post ob motum vehementiorem, & maiorem Venæ rupturam, periculosius quoque profluvium sanguinis, maxima cum virium prostratione sensit: Internis & externis mediis & remediis nil proficientibus, usum prædicti lapidis suasi: comparatas igitur ex illis armillas manibus adhibuit, & vix hora elapsa (mirum dictu!) sanguinis fluxus non sine admiratione cessavit, & hic viribus recollectis sensim convaleuit. Eadem armillæ in nimio mensium profluvio, ut & Hæmorrhogiarum, plurimis

48 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
rimis profuere. Sed & postmodum aliquot
alia exempla virtutem Iaspidum efficacem
demonstrarunt. Nonne Crystallum appen-
sum in Vertigine plurimum valere ex *Pla-
ter. l. 1. pract. de funct. l. p. 246.* constat? Sap-
phirum oculis admotum adversus variolas
& morbillos eosdem defendere docet *Plat.
lib. de dolor. pag. 853. Scholtz. in epist. 160.*
nec mulierculis hoc ipsum ignotum est.
Quid de succino dicam? cuius attractrix
facultas vel aliquali calore excitari potest.
Cum ante biennium Variolæ essent hic E-
pidemiales, virgunculæ cuidam in princi-
pio morbi, ante earundem eruptionem bra-
chialia ex succino parata, Carpo circumpo-
sita fuere, cumque à sinistra manu sæpius
deciderent, dextræ vero semper admota
manerent, variolarum immensa copia ibi-
dem loci prorupere, ita ut non sine mole-
stia ardorem illarum ferre coacta fuerit.
Hac de causa etiam ad revellendum à ca-
pite dolorem, plantis pedum supponitur.
Quod verò ab oculis Catharrales defluxio-
nes avertat, si Nuchæ imponatur & geste-
tur, lippis, quod dicitur, & tonsoribus no-
tum est. Quod si hæc, & alia infinita (ut
nil jam de Lapidis Nephritici virtute di-
cam) externè tantum appensa vel admota,
virtu-

virtutem insignem corpori conferunt, spiritali suo effluvio morbificæ resistunt constitutioni, quidni aurum, & alia internè sumta, efficere poterunt? Nonne, si tremor partium ab Hydrargyri usu exortus est, & vel ori nummus aureus imponatur, ille ipse vel ex Centro corporis evocatur? Aurifabri cujusdam minister, cum ab usu continuo Hydrargyri, visum debiliorem percepisset, me suatore, per aliquot dies ductum aureum ore gestavit, unde quotidie albedinem contraxit, visusque restitutus est. Virtualis itaque medicamenti potentia membris appropriatis, eo ipso etiam in corpore non digesto, communicari potest, dummodo calor noster aliquo modo in idipsum agat, quem tamen interdum satis efficacem in nonnullis subjectis deprehendimus. Refert *Amatus Lusitanus Centur. 2. Curat. 69.* quendam numisma æneum devorasse, & nulla percepta noxa, nisi quod gracilitas quædam corporis suborta fuerit, anno elapso cum excrementis egressisse, at exiguum, & ita à calore naturali absumtum, ut omnes in admirationem traxerit, idemque addit se vidisse apud Ferrarienses Heluonem, qui coria, testas, & fracta vitrea vasa comederit, concoxerit, & digesserit, ut

D eum

50 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

eum omnes struthiocamelum appellarint,
de quo & apud *Columb. l. 15. Anatom. p. 486.*
Ita aliquomodo immutata, at non absorta
conspiciebatur illa moneta argentea *ein hal-
ber Ort von ein Spanisch Real*, quam Virgun-
cula novennalis, Civis cuiusdam Inster-
burgensis filia deglutiverat: postquam e-
nim septima die iterum per secessum ean-
dem eiecisset, nigro plane colore, non nisi
à calore interno ipsi conciliato, infecta con-
spiciebatur. Haut dissimile quid & circa
Rusticum nostrum notavimus: Cum enim
per undecim dies Culter ferreus in Venti-
culo delituisse, paululum circa cuspidem
mutatus conspiciebatur, ac si aliqualem Ig-
nis vehementiam sustinuisse. Quis vero
crederet successive, & mora temporis me-
tallicum hoc corpus potuisse absumi? Cum
imprimis debilior esset Ventriculi consti-
tutio, calor ipsius languidus, & prædictæ
rationes aliud suaderent. Necessario ita-
que de excisione eiusdem cogitandum
erat: quæ enim præter naturam in corpore
nostro detinentur, removenda esse dicitur
Galenus, suadet ratio.

Posi-

POSITIO IV.

Ut culter ille deglutitus à Natura non absumi, ita nec ab eadem ullo modo evacuari potuisset, & cum diuturnior eius in Ventrículo mora non parum molestia & damni inferre valuisset, per sectionem eruendus erat.

INeptam quis forte æstimaret illam excisionem, si vel nil molestiarum & damni eius præsentia dedisset, vel etiam Natura ipsa eundem tandem expulisset. Observatum enim est, etiam in nobilioribus partibus nonnulla absque periculo delituisse per multa tempora. *Thomas Rodericus Aveiga l. 5. locor. aff. c. 1. comm. refert, Cervam repertam fuisse Cordi infixam gerentem antiquam ex Venatione sagittam. Ex Alexandro Bened. l. 4. Anat. c. 24. sequentia depromuntur. Quidam Græcus Sciurus, inquit, nomine, mihi notissimus, Chalcidis in expugnatione circa tempora sagitta vulneratus, ductus inter captivos à Turcis, persanato quoque modo vulnere, annis Viginti vitam duxit servilem; tandem liber Cydonem venit, & post quintum annum, dum aqua per æstatem frigida os collueret, concitatis supra modum sternutamentis, magno pruritu, inter maximos conatus prosiliit*

D 2

è nari-

ē naribus sagittæ frustum, digiti medij longitudine, ferrea acie, nec aliquam Vulneris notam reliquit. Quî globulus sclopetarius intra Cranium & duram menyngem, per sex menses citra ullam noxam impactus fuerit, posteritati scriptum reliquit *Hildan. Observ. Chirurg. 2. l. 2.* Admirandum exemplum quoque, imo miraculum quoddam Naturæ notavit *Zacut. Lusitan. l. 1. de prax. medic. admirab. Obs. 5.* inquiens: *Meretrix cum in caupona nimium Baccho indulgeret, ebria & rixabunda obvios quosque objurgabat. Ecce ab alio ebrio, longo satis, at acutissimo cultello, illi super verticem capitis profundum inflictum est vulnus. Semimortua pluribus diebus sine sensu & motu remansit, deinde magno labore curata, evasit. In huius post octo annos ex febris maligna emortua, & in Xenodochio per Anatomen dissectæ capite, intra duram matrem & Cranium, dimidium cultelli, quo antea fuerat vulnerata, ferrugine obsitum, inventum est. Hæc dum post vulnus vixit, munera domestica exercebat, & nullum unquam facultatum rectricum, aut animalium lesionem sentiebat.*

Deinde & Natura ipsa, quæ admiranda sui curatrix est, non raro ea, quæ ipsi præter naturam communicata sunt, tandem expellit; hac ratione cultellus ille, cujus,
posit. 1.

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 53

posit. 1. ex Hildan. facta est mentio, deglutitus, & toto biennio in corpore delitescens, tandem per abscessum à Natura factum, excretus est. Cuspidem sagittæ juxta inguina inflatam, sexto anno eductam esse scribit *Hippocr. 5. Epidem. Sect. 7. Hist. 7.* Similia videantur apud *Hildan. Cent. 2. observ. 74. & c. 1. obs. 62.* nec non *Cl. Senn. l. 5. practic. part. 4. c. 5. Schenk. & alios.*

Verumenimverò neutrum apud Rusticum nostrum locum mereri potuisset: Nam primo, rariora illa Exempla nullam inferre possunt regulam, cum contraria plurima dentur, ubi vel festucæ portio corpori infixæ irreparabile damnum intulerit. Quod si vero ferrum in Ventriculo ferruginem contraxisset, nonne dira exinde subsecuta fuissent symptomata? In Ventriculo enim varij sæpissime delitescunt humores, vel falsi, vel acidi, acresve, qui corpus minerale inficere & inquinare, ferrumque ad ferruginem disponere potuissent. Utrum verò successu temporis per abscessum, vel alia ratione à Natura expelli potuerit, non sine causa in dubium vocatur: inprimis si longitudinem, & ponderositatem ipsius cultri inspiciamus, deinde & locum ipsum membranosum examinemus. Taceo, quod

D 3 eximium

54 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
eximium temporis intervallum, Natura
ad tantum opus perficiendum exegisset, ut
alia testantur exempla, quæ tamen mora
ægroto nostro maxime molesta fuisset, &
facile ad Melancholiam disponere potuisset.

P O S I T I O V.

*Balsamicam internorum remediorum vim Mem-
bra corporis nostri non raro ita imbibunt,
ut adversus ingruentes morbos plurimum va-
lere possint.*

Alimentorum assidue usurpatorum eam
esse Vim, ut Temperamentum corpo-
ris mutare, & suum quodammodo induce-
re valeant, vult Bickerus in *Hermet. rediv.* p.
215. Meminitque Cardanus, eodem refe-
rente, se Infantes animalium lacte, præfer-
tim caprarum, nutritos vidisse, in quibus
nihil quoad habitum corporis fuit deside-
ratum, at eosdem Ingenij vigorem amisisse,
& dum adoleverint, quasi stupidos &
stolidos evasisse. Verum & medicamen-
ta ipsa, sæpe sæpiusque assumpta, corpori
ejusque partibus facultatem suam commu-
nicare, & eadem quasi imprægnare, liqui-
do constat. Natura enim ex corporea me-
dicamenti massa, succum & spiritum con-
venien-

venientem elicit, quo imbuta adventanti morbo occurrere, & resistere studet: ille vero licet primitus naturæ nostræ non admodum arrideat, quippe, quod non alimenti, quo magis delectatur, sed medicamento indolem sapiat, sensim tamen & successive eundem continua usurpatione ita familiarem sibi reddit, ut iam Natura quasi immutata conspiciatur. Suo id exemplo testari poterit Puella illa, ab Indorum Rege Napelli Veneno à primis annis nutrita. De Mithridate Ponti Rege tradunt Historici, quod quotidiano Mithridatij usu suum adversus venena corpus ita firmaverit, Temperamentumque suum ita immutarit, ut venena nil illi nocere potuerint, etiam tum, cum maxime cuperet: postquam enim exitioso atque Violento veneno (quo filia eius enectæ sunt) iterum atque iterum epoto, potius interire, quam vivus in Romanorum potestatem venire decrevisset, nullum invenit Venenum tam potens, quod ipsum internecioni tradere potuerit. Si Helleborus à capra devoretur, inquit *Smetius in Miscellan. p. 137.* & in Ventriculo primum, deinde in Iecore, demum in uberibus concoquatur & transformetur, inque speciem aliam subinde transplantetur, nihi-

lominus permanebit in lacte ex hac planta
 vis generata purgatrix. Memorabile quo-
 que est illud, quod *Crato in Epist. medic.*
Scholtz. 16. annotavit, quemdam continuo
 RHABARBARI usu, non tantum ab Hy-
 drope liberatum, sed & reliqua membra
 robustiora facta, & Balsamo quodam na-
 turali ex Rhabarbaro educto, corroborata,
 coloremque totius corporis optimum, ut &
 functiones omnes corporis rediisse, eum-
 que vixisse sanum & incolumen citra ullam
 infirmitatem, usque ad primum senium. Et
 cum postmodum Cerebro ipsius lethale
 vulnus esset inflictum, præter Medicorum
 & Chirurgorum spem, felicissimam exper-
 tus est curationem. De ALOE sæpius, de-
 bito tamen modo usurpata, spondet *Mün-*
derer. in Aloedar marocost. c. 13. eam vel per
 se solam pro tuenda sanitate sufficere, ac
 plurimorum hominum vires, robur, inco-
 lumitatemque unicè jam olim turatam esse,
 quorum ætatem ad longos dies, & anno-
 rum liberiores liberalioresq; progeniem
 produxerit: arcere enim dicit omnes cu-
 juscunque generis putredines, tam in Vi-
 vis, quam in mortuis, humores ab omni
 corruptela vindicare, nihilque in homine
 vel vivere vel degere eandem permittere,
 nisi

nisi quod ad eius salutem & Vitam spectet. Catharros insuper, & defluxiones ad articulos ruitaras, subtrahere, ita ut, teste Mormanno Medico clarif. ij, qui sibi continuum Aloes usum familiarem fecerint, ab omni Podagra & Catharro securi esse possint. *Est enim in Aloe balsamicum quiddam, balsamo nostro naturali admodum confine, cunctos humores succosque, siquidem naturales adhuc fuerint, conservans, praternaturales evacuans, medios emendans, universos putrescere ac corrumpi prohibens.* Hacque de causa pillularum aloeticarum frequentiore usu, Iohannem Hermannum Witteberg. Medicum, ad octuagesimum annum vitam feliciter produxisse, scribit *Döring. l. de Mithridat. p. 149.* Nec est, quod quis metuat, Naturam assuefactam vim assumptorum contemnere, quoniam, ut inquit *Avicenn. 4. f. 1. c. 1.* ab assuetis non fiat passio, unde & in morbis mutanda esse remedia, cum Hippocr. censent *Averrh. l. 7. c. 2. Avicenn. l. 22. f. 3. tr. 2. c. 7. Paul. l. 3. c. 78.* continuamque unius medicamenti usurpationem dissuadent. Verum haut inconcinnè quis inter præservatoria & Curatoria remedia, distinguere posset: illaque haut esse immutanda, cum Natura ex remedio sibi familiari ita formata

58 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
mata firmataque sit, ut insultus morbificos
leviores facilius abigere, ingruentes vero
& corpus molestantes felicius eliminare
possit, ut exempla allegata comprobare
videntur. In curatione aliter sese res habet,
ibi enim, inprimis si voto successus non re-
spondet, medicamenta variari possunt, si
vero auxilium à Pharmaco persentitur,
quis sane mentis ipsius attentaret mutatio-
nem? Hinc illud *Hippocr. l. 2. aph. 52.* no-
tandum: *Si quis omnia convenienter exactoque
judicio faciat, nec quicquam ea ratione efficiat,
tamen ad aliud non est progrediendum, modo id
maneant, quod ineuntibus remedijs visum est.*
Ut enim non temere in usu remediorum
perseverandum, ita nec temere illicoque
ab eorum usu abeundum. Et in longis mor-
bis, docente *Celso l. 1. c. 3.* quos tempus, ut
facit, ita & tollit, non statim condemnan-
dum, si quid non statim profuit; minus ve-
ro removendum, si quid paululum saltem
juvat, quia profectus tempore expletur.
Si quid tamen non sat cito responderet, licet
aliud consimile experiri, juxta illud *Haly 8.*
pract. c. ult: Cum diutius uno curaverit me-
dicamine, nec prodest ad contrarium tran-
sire, quoniam hujus forte materia, non
convenit hujusmodi naturæ &c. Ut vero
in aliis

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 59

in aliis omnibus, ita & hic consuetudini & Naturæ aliquid dandum, ne nausea excitata, malum exasperetur. Sicque tandem ob signo, non abs re Potionem Balsamicam (*erat a. sequen. R. ol. olivar. comm. lib. β. Hyperic. com. Vnc. ij. Misc.*) ante sectionem fuisse præmissam, sed ut sic Natura virtutem quandam & vim symptomatibus per-
timefcendis & ingruentibus resistendi, & vulnus ipsum conglutinandi imbiberet. Nec successus spem fefellit: æger enim non tantum ab omni Symptomatum insultu toto curationis tempore immunis permansit, sed & exiguum Curationis terminum, Natura ad consolidationem properante, absolvit, & quidem FELICITER.

POSITIO VI.

*Ut vix perscrutabilis est LAPIDIS HER-
CULEI attractrix vis, qua etiam per me-
dium obstaculum vim suam exercere potis
est: ita, num idem pulverisatus, & alijs per-
mixtus medicamentis, eandem trahendi fer-
rum virtutem retineat, maxime χρυσόμειρον, &
investigatione dignum est.*

Est in Magnete abstrusa & recondita
Equædam potentia, quæ multorum in-
genia

genia non tantum in admirationem traxit, verum & ad investigandum eandem excitavit. Utrum verò omnium voto & sciendi desiderio satisfactum sit, non sine causa dubitatur. Ut enim Natura in sinu suo plurima habet recondita, quæ nos admirari sæpius vult, quàm intelligere, ita & in Magnete quid à Natura concessum delitescit, quod humana mens vix consequi possit, dicente *Boëtio de Boot tract. de gemm. cap. de Magnet.* Relicta verò divina illa, qua Polum respicit, facultate, ATTRACTRICEM tantum, qua ferrum expetit, dispicere libet. Fere omnes in eo conveniunt: Magnetem ferrum trahere, at non in eo, qua ratione id fiat, & utrum in pulveres redactus adhuc quid virtutis attractricis retineat? Somniarunt quidam, corpora quædam curva, hamorum instar & uncinorum è Magnete emissa, ad se ferrum pertrahere: alij atomos finxerunt ex eodem profilientes, ferrique poris sese insinuantes, & id ipsum propellentes: nonnullis Magnetis siccior natura ferrum humidius traxit. *Gal. l. 3. de natural. facult. c. 7.* censuit, Magnetem vivifica quadam virtute, & ingenita proprietate ferrum, tanquam pabulum sibi conveniens, allicere. Sunt, qui similitudini substantiæ,

stantiæ, & Identitati principiorum, causam tractionis assignant : alij eo modo à Magnete ferrum trahi dicunt , quo materia à Forma, quippe cum imperfectiora, sui perfectionem appetant : placet quibusdam occulta Sympathia , quæ in Naturalibus non postremum meretur locum. Recentiores quidam existimant, ferrum ad Magnetem non trahi, sed moveri, tanquam ad matricem suam, cuius abditis principiis perficiatur , quemadmodum ad Centrum terra. Paracelsistæ, ferreum quendam in Magnete residere spiritum putant , quem & in alieno corpore fortius trahere, quam in proprio fingunt ; Nulla harum opinionum mentem satiare, animoque discendi cupido satisfacere potest , pluribus tamen eadem pro tempore examinare , haut operæpretium erit. Doctissimus *Cabeus* eximio de Magnete tractatu, Causam attractricis in Magnete Virtutis, dicit esse Qualitatem duarum facierum, qua ferrum ita à Magnete disponitur , ut id ipsum ad se provocare possit. Verum, nonne occultum per æquè occultum explicatur ? Quid enim est Qualitas illa ? Quodnam agnoscit fundamentum ? Manifesta ne est, an occulta ? An verò dispositio quædam ? Verissimum sane est

est illud *Scaligeri. exerc. 131.* Nos in luce rerum tenui caligare, in mediocri cecutire, in majore cecos esse, in maxima insanire. Quid? si spiritum quendam Sulphureum, occulta hac proprietate præditum, statuamus, qui tamen maximam cum spiritu ferri cognitionem habeat? Spiritum quendam mineralem nemo Magneti inesse negabit, qui modo mineralium metallorumque naturam internam perspectam habuerit: Imo, qui summam illam tracticis virtutis subtilitatem, de qua postmodum dicetur, consideraverit. Sulphureum verò eundem voco, secundum tria illa Chymicorum principia, quæ vel maxime Mineralibus inesse videmus: illi autem trahendi potestatem assignant, quod quasi lentorem quendam & oleosum quid, maximæ tamen subtilitatis, in se contineat: At Sulphure imprægnatum esse magnetem satis liquet ex eo, quod violentia Ignis hoc ipsum evocari, & instar flammæ sese exserere possit, quo etiam sic evocato, omnem attractricem facultatem perire docet *Cabeus l. c.* Imo Sulphureitate sua, seu Sulphureo suo & quasi viscido effluvio, facile imbuunt ferrum, ut similem trahendi aliud ferrum adipiscatur virtutem, quod non succederet, si aquea statueretur
subtili-

subtilitas, Mercurialisque tantum liquor: Interim non satis extollendam & exprimendam obtinet penetrandi vim, ita ut etiamsi densissimæ cistæ includatur, ad Septentrionem tamen faciem suam convertat. Et facultas ejus attractrix, teste *Baptist. Port. l. 7. Mag. natural. c. 26.* nullis cancellis concludi, nullo obice præpediri, aut refrænari potest, quin invisibilis penetret, & ita vires suas ostendat, ac si nullo intermedio vetaretur; astralis enim ejus est virtus, admodum subtilis, durissima corpora pervadens, nulloque obstaculo, quocunq; etiam, præclusa: tam facile enim per solidissimum lapidem, aut lignum suam diffundere valet facultatem, quam per tenuissimum aërem. *Fac, inquit Cabeus l. 2. c. 6. p. 124. ut ferramentum non tangat Magnetem, sed propius accedat per quatuor digitorum intervallum, ita ut ferrum inter & Magnetem aliquod corpus, quodcumque tandem sit, interjaceat, sive solidum sit, sive tenue, statim ex Magnete Magneticas vires concipit ferrum, & ex tali propinquitate, etsi Magnetem non tangat, vim acquirit Magneticam, qua se expedite in polos dirigit, ad se trahit ferramenta, ex se suspendit, uno verbo, Magneticum sit.* Aliud experimentum à *Sneickardo lib. de arte Mag-*
nesia

*gnesia th. 6. notatur. Ferrum, inquit, subere
 suffultum, in vasculo quodam natitare permit-
 tas, quod Magnete exterius applicato, nullis
 obstantibus impedimentis in momento commo-
 tum, ac veluti amici præsentiā sentiens, sine
 mora relicto loco suo in ejus sese amplexum insi-
 nuare cupiens, ad marginem vasculi conferet. Tu
 interim quocunque placuerit, magnete extra
 Vas ad intermedium applicato, intus natitan-
 tem aciculam deduces, ex quibus plurima visu
 jucundissima spectacula confici possunt. Idem
 p. 55. rationem proponit, quia ferrum super
 tabulam incedere possit. Mediam, ait, acum
 pone super tabulam, affricta tamen prius basi
 acus alterutri parti Magnetis, quo facto, ma-
 gnetem applicato sub tabula ad locum respon-
 dentem basi acus, & mox cum summa Volu-
 ptate videbis acum sese erigentem, & ad manus
 ductum sese infra tabulam moventem. Cui si
 contrariam partem obverteris, non jam basi, sed
 cono incedentem videbis. Ex quibus experi-
 mentis verificatis, sympathia & affinitas
 spiritus Magnetis & ferri simul colligi po-
 test. Sunt qui Identitatem Substantiæ hic
 introducunt, verum sic & ferrum ferrum
 traheret: verum, est in ferro, est & in Ma-
 gnete peculiaris spiritus, uterque amicè
 inter sese familiaritatem exercet, & con-
 spirat.*

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 65

spirat. Magnetis, trahit ferrum; ferri spiritus, recipit & suscipit hoc effluvium, sicque facultate illa imbuitur, simul & ipse Magneticus redditur.

Hæc ipsa excellens trahendi virtus, ut in Magnete integro fere ab omnibus conceditur, ita num etiam in pulverem reductus idem possit, dubitatur. *Libavius l. 1. Syntagm. arcan. p. 38. & lib. 1. de bitum. in gen. p. 96.* ut & alibi, negat Pulverem Magnetis trahere, quod virtus eius tundendo corrumpatur: huic sententiæ subscribit *Gilbertus*, & plurimi alij non ex professo rem hanc tractantes. Cabeus suum hac de re iudicium suspendit, Medicisque discutiendum relinquit. Quare haut inutile fore arbitror, si partim rationes aliorum in medium prolatas examinaverimus, partim contrariam sententiam argumentis quibusdam roboraverimus, ut, utrum vera sit, amicus Lector colligere possit. Pro *Gilberto*, *Libavio*, & aliis, pulverisato Magneti omnem vim detrahentibus, sequentes militare possunt rationes. 1. Quod in Magnete pulverisato nulla sit ordinatio polorum ferrum trahentium versus ferrum, fieri enim potest, ut vel poli ferrum pellentes ad ferrum dirigantur, atque sic non tra-

E ctio,

Ætio, sed potius ulterior ferri promotio
 suboriretur. 2. Quod, ut nonnulli autumant,
 nullus sit in pulveribus Magnetis Æquator
 vel Polus, quorum beneficio attractio illa
 fieri, possit aut debeat. 3. Quod ceræ,
 oleo, & aliis pinguibus imbutus, vim suam
 amittat. 4. Quod nulla inter pulverem
 Magneticum Emplastrum ingredientem,
 & virtutem ejus trahentem, sit proportio,
 nam vix aliquod Magnetis grana Empla-
 stri portiunculæ, parti adhibitæ, admixta
 sunt, quæ ad trahendum ferrum aliquot
 Unciarum inepta censentur. 5. Quod Ma-
 gnes Emplastro additus exiguarum sæpe
 sit virium. Verumenimvero non firmo hæ
 rationes niti videntur talo. Nam ad 1.
 resp. Primo, quod Vis attractrix è conver-
 sis polis sese communicet reliquis polis fer-
 rum directe aspicientibus, idque ob præ-
 sentiam affinis & amici sui mineralis, scili-
 cet ferri, ut adeo per reflexionem virtus
 illa exeratur, deinde Magnes Magnetem
 in ordinem reducit, ut habet *Gilbert. l. 1. c. 5.*
p. 17. & ad concordantias disponit: parti-
 culæ itaque illæ respicientes ferrum, reli-
 quas vertere poterunt, si non in totum, ta-
 men ita, ut naturali vi virtutem suam unire
 valeant, & quidem in eam partem, ubi se
 major

major vis prodit, scilicet versus ferrum, quod & ipsum ferrum extrahendum juvaret, utut emplastri materiæ duriori fuerit commixtus pulverisatus Magnes. Ad 2. Falsum censetur id, quod vel in minima portiuncula Magnetis Polus & Æquator non detur; sequeretur enim alias, in nullo Magnete vel Polum vel Æquatorem dari, nisi integra terra easdem exhiberet; vel etiam daretur sic in quavis minera unus tantum Æquator, cuius tamen contrarium ostendit experientia, cum ex unico Magnete maiores artifices globos minores tornent plures, quorum quilibet suum polum ac æquatorem obtinet; ut taceam, quod sit simile aliquod corpus Magnes, de quo mox. Ad 3. responsum suppeditabit Cabeus, qui, loco citato, statuit, nil esse in Natura, quod virtute sua Magnetem privare possit, præter Ignem & Senium: Magnes enim, ut habet Libavius, Igni exagitatus, flagrantem suum Sulphureum spiritum amittit, quo amisso simul perditur vis illa tractrix, residens in spiritu bituminoso sive Sulphureo, ut antea dictum. Senio vero humidum innatum, ut in alijs mixtis omnibus, non tam in totum perit, quam consopitur, quia eodem *Cabeo* p. 131. teste,

Magnes reviviscit, si perfecto Magneti
 rursus apponatur, & ab eodem imprægne-
 tur. Ad 4. quod proportionem trahentis
 & trahendi corporis concernit, dico, non
 ad corpoream quantitatem tantum, sed ad
 activam potius qualitatem respiciendum:
 Nam si alias insignes Examini subieceri-
 mus medicaminum compositiones, etiam
 exigua ingredientis portio magnum pro-
 mittet effectum. Verum & Simplicia ipsa
 ob oculos ponamus. Quantum quæso vir-
 tutis Cervinum ingreditur corpus, cum Di-
 ctamno sibi sagittas inflictas expellit? Que-
 nam est proportio inter vehemens Cathar-
 ticum, & humores trahendos evacuandos-
 que, ubi vel unica sæpissime sufficit pillu-
 la, quæ & Hypercatharsin non raro indu-
 cere potest? Nonne beneficio medicamen-
 ti assumti, & è longinquo, sive à Capite,
 sive ab ambitu corporis materia peccans
 prolicitur, quo tamen non corporalis mas-
 sa, sed virtus tantum medicamento per-
 tingit: cur itaque non sufficeret vis Ma-
 gnetica Unguento communicata? Ad 5.
 reponi potest, selectissimum esse eligen-
 dum Magnetem, Emplastro permiscen-
 dum, si in primis effectus ille sperari debet:
 qui vero Igne, vel Senio animam suam mi-
 neralem

neralem exhalavit, ille merito repudiandus, cum nullam virtutem trahendi amplius retineat.

Pro contraria itaque sententia aliæ, gravioris ponderis, in medium proferri possunt sequentes rationes, virtutis tractricis in pulverisato Magnete patrocinium suscipientes. 1. Virtus sive spiritus ille Magneticus tractivus, est totus in toto, & totus in singulis partibus, affirmante *Cabeo l. 2. p. 105.* nec dissentit ab eo Gilbertus. Minutissimæ itaque Magnetis partes spiritu hoc imbutæ, ferrum quoque trahere poterunt: Nec enim Magnes dissimilare est corpus, cuius pars abscissa, parum de forma vivente participat, sed simile est, ubi & minima, virtutem totius obtinere potest. Nonne Piperis etiam granulum exiguum calefaciendi vim obtinet? Nonne succini etiam exigua portio paleas trahit? Imo hoc ipsum in pulveres redactum & fermento permixtum, plantisque pedum ad extrahendum calorem, vel Nuchæ ad retrahendam fluxionem impositum, etiam à mulierculis optimo successu adhibetur. Non sane diffiteor, non omnes partes ex æquo ita esse spiritu illo Sulphureo imbutas, ut trahendi facultatem æqualiter parti-

ticipent, excrementa enim plurima ante
 præparationem fere omnibus mineralibus
 admixta sunt, quibus tamen sequestratis,
 selectissima proveniunt mineralia: idem
 esto de Magnete iudicium. Deinde spiri-
 tus Magnetis indolis est mineralis, fixam-
 que obtinet naturam, ita, ut non facile à
 corpore vel partibus eiusdem, etiam mi-
 nutioribus, avelli possit, quod vel aliorum
 Salinorum & Sulphureorum mineralium
 exempla attestantur; nil itaque virium Ma-
 gnes trituratione vel pulverisatione deper-
 det. Tertio. Etiam alia ex Vegetabilium
 & Animalium genere petita, quorum ta-
 men volatilior & minus fixa est natura, tri-
 turando & pulverifando vim attractricem
 sive Magneticam, ut loquuntur, hanc amit-
 tunt. Praxis docet Caput Hirundinis pul-
 verisatum, ac melle mixtum, attrahere
 omnia membris infixas, quod & præstare
 dicuntur Cancris vivi contusi, ac mixti cum
 pinguedine leporis. Globus vel spiculum
 facile extrahitur sequentibus:

R. Ovorum ex Cancris vivis unc. iiij.

Pingued. Lepor. unc. v.

Succin. albiss. unc. ij. Misce & applica.

*Imo Colchica herba & radix pulverisa-
ta, si*

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 71

ta, si vulnere imponatur, quicquid ei forte inhærescit, magneticâ Virtute extrahere dicitur. Vide *Samuel Hafenreffer. l. 2 de Curand. affectib. p. 360. & pag. 406. Avicenna præstantissimum hoc commendat:*

R. Ferment. mell. opt. aut Propol. an. lib. β.

Visci querni quart. j.

Ammoniacy q. semis. Olei q. unum. misce

F. Empla.

*Rogeri*us asserit multiplici experimento comprobatum, quod radix arundinis confusa cum melle, & apposita, sine dolore infixâ extrahat. Dictamnium quoque, Tapsiam, Aristol. & alia, eâdem pollere facultate tradit *Tagault. l. 2. Chirurg. c. 4.* quod Empl. Apostolic. sagittas & furculos corpori infixos extrahat, vide *Nicolai dispens. ut & Weck. Antid. spec. p. 978. & 979.* Quod si itaque hæc ex Vegetabil. & Animal. classe petita, etiam in pulverem redacta non deserit attractrix illa facultas, qua ratione Magnetem pulverisatum inferioris esse conditionis statuemus, cum mineralium Natura fixioris sit indolis? Quarto. Si minor particula, quam quidem in pulverisato Magnete haberi potest, satis magnum pondus trahere valet, utique pars maior trahet maius quid. Atqui videmus

E 4

1. par-

1. particulam illam, quâ ferrum ex affric-
 tu Magnetis donatur, acum Hispanicam
 trahere, elevare, illâ tamen parte Magne-
 tis pulverisati longe maiores erunt. Dein-
 de & acum magneticam, ex solo affric-
 tu minimam sane obtinere particulam Ma-
 gnetis, attamen per asseres, mensamque
 lapideam sese afficiunt, ac unire cupiunt,
 magis igitur pars maior. Quinto. Natura,
 quæ sui domicilii conservatrix est, nil non
 ad eiusdem defensionem & reparationem
 molitur: insurgit itaque & illa, intendit-
 que vires ipsius Magnetis, & per Empla-
 strum dispersas quasi recolligit & unit, ut
 feliciorum possit absolvere effectum. In si-
 milibus id quotidie observamus Naturæ
 operibus, nam & externorum & Interno-
 rum remediorum vires ad edendas actio-
 nes exaltat. Sexto. Quia & alia Magneti-
 cis simul admiscuntur Emplastris, quæ si-
 mili trahendi facultate prædita sunt: iis
 itaque Magnetici pulverisati vires utut, ex
 aliorum sententia, exiguæ, si conjungan-
 tur, maiorem vim ad trahendum ferrum
 acquirunt. Hinc & Clarissimi Naturæ
 Consult. sequens maxime extollunt:

& *Lapid. Magnet. opt. unc. j.*

Rad. Aristol. utriusque

polypod.

*polypod.**Visc. quern. an. Dr. j.**stercor. anserin. Dr. ssj.**Gummi ammoniac. Galban. in Vino albo
dissolut. an: unc. β.**Propol. Dr. ij. Mell. unc. j. Misc. pro Empl.*

Septimo. Quia nihil reperiri aut dari potest in Natura, ex sententia plurimorum, præter Ignem & Senium, quod vim Magnetis infringere possit, non itaque trituration, nec Oleum, nec alia, multo minus verò minor eius proportio. Vult quidem Gilbertus virtutem Magnetis æqualiter, pro quantitatis corporeæ decremento, decrecere, ita, ut lapis unius libræ attollat ferri libras, pars uncialis ejusdem unciam suspendat. Verum ab eo non sine ratione dissentit Cabeus, imo contrarium experimento Clariss. Sennerti comprobatur: est enim ipsi Magnes armatus, à multis visus, qui vix Unciarum duarum est, interim plus quam libram ferri trahit, idque continuo à se pendulum sustinet, nec unquam decidere permittit: vide *lib. 6. Practic. p. 3.* alii idem explorare & experiri poterunt. Octavo. Quia in justa distantia Magnetis actio exercetur, si enim Ventriculi situm vel in eo

E 5 ferrum

ferrum delitescens, simul & regionem, cui applicatum Emplastrum, consideremus, sphaeram activitatis suae Magnetem non excedere reperiemus: teste enim *Bodino l. 2. Theatr. Nat. p. 247.* Semipedis fere spatium ferrum à Lapide distare oportet, at ibidem talis non datur ab his distantia. Nonno. Quia frustra praestantissimi & experientissimi Medici Emplastra Magnetica composuissent, & à Magnete denominationem ei adsignassent, si nulla trahendi facultas amplius inde expectanda foret. Soliusne exsiccationis gratia tam pretiosus admisceretur Lapis? cum & minoris pretii sint mineralia, eadem, imo & maiori exsiccandi facultate praedita. Hinc non tantum apud *Felicem Wirtz. Oppodeldoch* ex Magnete componitur, ut extrahat tela, & alia, quae praeter naturam corpori insunt, ut videre est in *Chirurg. ipsius p. m. 668. vide & pag. 674.* sed & apud *Clariss. Sennert. l. 5. Pract. p. 4. c. 5.* ejusmodi reperiuntur medicamenta Magnete pulverisato exornata, quae tela, frustula ossis, spinam, festucam, ferrum, & alia extrahere possunt. Qualia sunt:

I. R. Cerae novae. unc. j.

Colophon. resin. flav. an: lib. iiij.

Am-

Ammoniac. unc. ij.

Bdellij unc. j.

Succin. citrin. unc. ij.

Ol. è vitell. ovar. unc. iiij.

LAPID. MAGNET. unc. v.

F. s. a. Empl.

2. *Rx. Cera Virgin. unc. iiij.*

Terebinth. unc. ij.

Lap. MAGNET. unc. jß.

Fabar. excort. unc. j.

Axung. lepor. unc. ß.

F. s. a. Empl.

3. *Rx. Cera, terebinth. an. unc. vj.*

Colophon. Pic. naval. an. unc. j.

Ceruss. Vitriol. Rom. an. unc. iiij.

Lap. Hematit.

MAGNET. an. unc. ij.

Mastich. unc. ß.

Thuris. Camph. Mum.

Sangu. Dracon. an. unc. j.

Ol. Juniper. unc. ijß.

Ovor. Dr. vj.

Caryophill. Dr. ij.

Hypericl. unc. ß.

Lumbricor. unc. j.

M. F. s. a. Empl.

Vide

76 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

Vide & *Croll. Basil. Chym. p. mihi 267. ut*
& Hartm. in Comm. Nicola. in dispens. &
Wecker. in Antidot. special. l. 2. p. 981. p. 989.
p. 997. p. 999. descriptionem Oppodeldoch ma-
gni habet Munder. tr. de Chalcantbo c. 7. &
ex Sennert. l. 5. Pr. p. 414.

Tandem Decimo, In simili attractionis
casu Magnetis pulverem quoque valere vi-
demus, quod cura Herniosorum testari po-
test. Nam *Paraus l. 7. Chirurg. c. 15. & ex*
eo Geiger. in Keligraph. c. 7. referunt, Chi-
rurgum quendam ita Hernias puerorum
curasse, quod Magnetem in tenuissimum
pollinem redegerit, & in polenta eundem
exhibuerit: Inde verò Inguen, ubi præci-
pitabatur Intestinum, inunxerit, & subtili
ferri limatura asperferit, parte fasciâ & sub-
ligaculo, ut decet, constrictâ, sicque cu-
ratio absolvebatur. Remedy, inquit Geig.
l. c. efficacia ex eo pendere videtur, quod Ma-
gnes insita à Natura ferri, quod Inguini asper-
sus est, attrahendi cupiditate, impetu quodam
violento, carnosas & adiposas particulas inter-
jectas, sibi adiungit, quæ Peritonæi laxitatem
undique comprimentes & constringentes; imò &
successu temporis hæsu tenaci ipsi se adjungentes,
viam lapsuro Intestino vel Omento interci-
piunt; quod non magis à ratione abhorrens vi-
deri

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 77.

deri debet, quam quod intuemur, ipsum Magnetem, per interjecti tabulati crassitiem, ferrum post se hac illac distrahere. Sueickard. l. c. p. 54. modum, ex aliorum sententia, invertit quidem, at eodem res recidere videtur. Primo, inquit, infirmis propinant cadua Chalybis in Vino Veteri optimo, deinde exterius ad affectam partem applicant Magnetem, qui pelliculas ruptas, tandem diffuentes, iterum constringit, coniungitque in unum: quod ubi factum est, Emplastrum ex Corio canino, cui inducant contusam Symphyti maioris subcœrulei floris radicem, ac in pulmentum redactam, quâ parti affecta impositâ, se sanare dicunt plerosque, spatio octidui.

Denique ultimò, quis nagare poterit experientiam, in cultrivoro Pragensi notatam, ubi Empl. Magnetic. similiter fuit adhibitum, indeque via monstrata, ubi sectio commodè institui potuit. In nostro Rustico haut dissimile quid notatum: Eo enim loci, ubi portio Magnetici Empl. fuit imposita, tuberculum quoddam est exortum, motus etiam quidam cultelli, tùm versùs illam partem, ab ægro perceptus fuit. At unde hæc? Sanè non nisi à Vi tractricis facultatis Magnetis, & aliarum rerum vi tractrice similiter præditarum. Quis itaque

78 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
itaque, hisce perpensis, diceret Magne-
tem pulverisatum nil valere, & frustra ad
extrahendum ferrum præscribi, medica-
mentisque permisceri?

De
IPSA VENTRICVLI
INCISIONE, CULTRI-
QUE TRACTIONE.

SECTIO TERTIA.

C Orpore Balsamicis oleis, aliisque
necessariis ritè recteque disposito,
tandem dies nona Iulii stylo nostro
operationi destinata fuit. Convenerunt
itaque cum Decano Fac. Med. Excel-
lentissimi Medici, Collegii ejusdem
membra honoranda, nec non Dnn.
Studiofi nostræ artis, simul & Expe-
rientissimus Chirurgus & Lithoto-
mus, Dominus Dan. Schvvabius, com-
pater ac amicus venerandus, iam ἐν
αἰγίοις. Cum itaque omnia ad manus
essent tum Interna & Externa Cordia-
lia, tum alia Chirurgica, invocâtâ prius
Divinâ

Divinâ assistentiâ & benedictione, Rusticus ille, qui intrepido sectionem expectabat animo, tabulæ lignæ alligabatur, & loco carbone designato, versus sinistram Hypochondrii partem, ad duos transversos digitos, sub nothis costis, secundum rectitudinem, Incisio fiebat, primumque Cutis & panniculus carnosus (pinguedinis exigua conspiciebatur portio) mox & subiecti muscoli, ut & Peritonæum sectum & reseratum fuit. Et licet Ventriculus aliquomodo subsideret, digitorumque apices fugiendo, non ita statim apprehensionem admitteret, & remoram aliquam operanti & astantibus injiceret; tandem tamen, acicula incurvata attractus contractusque, præsentiam cultri designavit, quo apprehenso, & ad superiora deducta cuspide, supra eandem Ventriculus paululum incisus, culterque feliciter extractus, qui & omnibus astantibus conspiciendus propositus, magno & ipsius ægroti, qui hunc suum esse genuinum cultrum, ante

80 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
ante aliquot dies deglutitum, profite-
batur, & astantium applausu. Vulnus
verò ipsum, cultro extracto, statim
concidit.

P O S I T I O VII.

*Magna VENTRICULI est dignitas, ma-
ior utilitas, maxima necessitas, attamen Vul-
nera eius (nî orificiî superioris partem tan-
gant) nullius, ut nec substantiæ membranose
ratione, per se Lethalia, periculo tamen hant
vacantia, censenda.*

T Res quidem præcipui sunt fontes,
Morbus scilicet, Causa, & Vires, un-
de Indicantium propriè dictorum nu-
merus, promanat, curatorium, nempe,
Morbum; Præservatorium, Causam; & Vi-
tale, Vires respiciens: Nonnulla tamen sunt,
quæ à Medico in morborum consideratio-
ne necessario attendenda, non ut prima In-
dicantia, sed Verorum Indicantium Indi-
cantia, sive Coindicantia, ut ex *Gal. 11. m.*
m. c. 13. & 9. m. m. 3. colligitur. Inter hæc
optimo jure primas sibi vindicat PARS AF-
FECTA, cuius ratio & consideratio tanti
censetur esse momenti, ut à nonnullis inter
primaria Indicantia collocata fuerit. Nam
non

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 81

non tantum digito quasi vera Indicantia
monstrat, & sic signorum Naturam induit,
sed ad insinuationem agendorum, eorum-
que genuinam administrationem, pluri-
mum confert. Quinimò & fundamenta
Prognoseos suggerit, & quem morbus sit
habiturus exitum, haut obscurè docet. In
Vulneribus sanè non tantum Vulneris ma-
gnitudo, & causæ malignitas, sed & affe-
ctæ partis præstantia & præcellentia atten-
denda, quo sic, num vulnus eidem infli-
ctum, Lethale vel Periculosum, vel minus
lethale futurum sit, pronunciare possimus:
Hæc autem præstantia concomitantem ha-
bet & Utilitatem, & Necessitatem. VENTR-
RICULI si iam considerationem insti-
tuerimus, non indubitata quoque de ejus-
dem Vulneribus Prognosis institui poterit.
Eximium hæc pars meretur dignitatis lo-
cum, quod, & toti corpori maximam sug-
gerat utilitatem, simul & eidem maxime
sit necessaria. Quemadmodum enim Ho-
mo sine cibo & potu naturaliter Vitam pro-
ducere nequit, ita nec organo eiusdem
concoctioni dicato, carere valet. Dantur
quidem Exempla eorum, qui non tantum
ad plures dies, sed & menses, imò annos
cibo & potu omni destituti, vitam dege-
runt,

F

runt,

runt, ut notant *Smet. in miscell. p. 551. Lang. l. 2. epist. 27. Donat. l. 7. Med. hist. mir. c. 1. & l. 4. c. 14. Schenck. l. 3. obs. med. 39. &c. Ioubert. l. 1. Parad. 2. Quercetan. Diatetic. polyhist. p. 204. Hildan. Centur. 5. p. 113. Senert. l. 3. Practic. part. 1. s. 1. c. 2. & alii.* Verum, ut inter rariora Naturæ hæc numerantur, ita & vita illa sat fuit misera, donec ad naturalia iterum se converterint media. Quare Natura omnibus animalibus Ventriculo prospicere voluit, ut assumptum ab Ore alimentum, ab eodem exciperetur, exceptum conficeretur, confectum aliis omnibus corporis partibus distribueretur. Absque Cerebro puerum quendam decennem per triennium victitasse notat *Zacutus Lusitan. l. 1. de prax. medic. adm. obs. 4.* Pulmones in quodam Puerio Pththifico, dissecta post mortem Thoracis regione, non sunt inventi, sed tantum mucilago quædam asperæ arteriæ adnata: Et in puella trium annorum, Quartana diuturna extincta, Pulmones quoque ita contabuisse, ut nullum illorum vestigium appareret, sed tantum membrana, plena purulenta materia, cum tamen nunquam de tussi (mirabile ductu) conquesta fuisset, vel pus expuisset, ex eodem *Zacut. l. 1. obs. 100.* constat: Obser-

Observavi hic Regiomonti, Hydropicam
 quandam reſtitutam, per integrum annum
 tolerabiliter vixiſſe, ita, ut & ædes ſacras
 viſitare, & munia domeſtica obire potue-
 rit, poſtmodum feбри ſubito extinctam
 fuiſſe, in cuius abdomine exiguum Hepa-
 tis veſtigium, at plane corroſum, inven-
 tum fuerit. Nil Hepatis & Lienis in Mat-
 thia Ortelio repertum eſſe legimus apud
 Schenckium. Sine Utero plures vixiſſe mu-
 lieres, & vivere poſſe, patet ex *Æginet. l.*
6. c. 88. & l. 3. c. 72. Aëtio tetrab. 4. Serm. 4.
c. 76. Nicol. Florent. Serm. 3. tr. 3. c. 26. Lang.
l. 2. epist. 39. Beniven. de abdit. c. 11. Chriſt. à
Vega comment. ad aph. 18. l. 8. & c. Pereo l.
de homin. gener. c. 41. Glandorp. in ſpecul. Chi-
rur. p. 185. Schenck. l. 4. obſerv. 303. 304. 305.
Zacut. l. 2. p. 196. Quin imo in quodam
 diuturno morbo extincto, nullam prorsus
 Cordis portionem, ſed ejus tantum tuni-
 cam repertam fuiſſe, teſtatur *Teleſius l. 5,*
rer. natural. c. 28. & ex eo Hildan. Centur. 4.
obſ. Chirurgic. 51. Ventriculo autem homi-
 nem caruiſſe, nec unquam me apud Medi-
 cos obſervare, memini. Noluit enim Na-
 tura crudum & indigeſtum alimentum
 partibus offerre, ſed prius in Ventriculo
 præparatum & elaboratum. Hinc quoque

84 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

salus & incolumitas totius corporis ex bona Ventriculi dispositione dependet. Hoc bene valente, totum valet corpus, eodem verò male affecto, crudus & vitiosus Hepati subministratur chylus, cujus vitium, secunda coctio nulla ratione emendare valet, & sic impurus quoque postmodum, non sine detrimento sanitatis, singulis partibus suppeditatur sanguis. Demonstravit hanc Ventriculi necessitatem & utilitatem, iam olim Agrippa Menenius, plebis Romanæ apud Senatum patronus, eleganti apologo, concluditque, Ventriculum alere corpus nostrum, dum alitur, & servare, dum servatur, esseque velut commune penurarium, suum cuique attribuens, conservansque pacem omnium, ut est apud Livium, ut & Dionys. Halicarnas. l. 6. antiq. p. m. 607. Qua de causa & Ventriculus à Q. Sereno regio exornatur Diademate, dum inquit :

*Qui Stomachum Regem totius corporis esse
Contendunt, vera niti ratione videntur.*

*Huius enim validus firmat tenor omnia mem-
bra,*

Et contra ejusdem franguntur cuncta dolore.

Hincine verò Vulnere Ventriculi profunda le-

da lethalia proclamanda ? Sic quidem cum Hippocr. l. 6. aph. 18. censuerunt Celsus l. 5. de re Med. c. 26. Valleriol. l. 3. enarr. medic. p. 442. Forest. l. 6. obs. Chirurg. 5. Comm. Frambessar. l. 8. Canon. & consult. medic. 13. & Tagault. l. 1. Instit. c. 3. qui tribus de causis Vulnera ejusdem lethalia statuit.

1. Quod pars ipsa sit nervosa & exsanguis.
2. Quod ejus usus perpetuo conservandæ vitæ sit necessarius, & utilis.
3. Quod medicamenta penitiori huic parti haud commode possint adhiberi ; addunt nonnulli exempla : sic ex leviori Ventriculi, circa infimam partem Vulnere, hominem extinctum esse, notat Amat. Lusit. Cent. 1. curat. 67. & c. & postmodum alia quoque similia proferentur exempla, quæ ex leviusculis etiam Vulneribus hominem mori posse, commonstrant. Verum iam olim Galenus de universalis hujus Regulæ Veritate subdubitavit. Nam in Comment. Di&. aphor. Hipp. inquit. *In Ventriculo dubitatur* (Vulnus scilicet esse lethale,) *nam quosdam in eo vulneratos dicunt aliquando, sed rarò fuisse sanatos.* Et sane optime consolidata Vulnera Ventriculi etiam profunda fuisse, Medicorum testantur volumina. Albucasis. l. 2. meth. c. 503. scribit, se vulnera Ventriculi

& Intestinorum restituisse. Christoph. à Vega Comm. ad aphor. citatum narrat, Chirurgum quendam iurasse, se hominem, qui sauciato Ventriculo, non longe à cibo assumpto, per Vulnus chylum rejecit, curasse. *Fallopins cap. 12. de Vulnerib.* fatetur, se sanasse mulierem & hominem, à quibus egrediebatur chylus & cibus. *Schenck. lib. 3. obs. 122.* ex observat. Oethei refert, Chirurgos constanter affirmasse, se quendam militem robustissimum, & magni animi hominem, à rustico venabulo circa Hypochondrium dextrum perfoßum, curandum suscepisse, cujus stomachus à dextro latere perforatus, potum & iuscula per Os assumpta, iterum per Vulnus reddidit: Interim prognostico astantibus dato, se operam dedisse, ut adducta ad exteriora parte stomachi Vulnerata, una eademque sutura & stomachi pars conscissa, & Cutis colligerentur, sicque postmodum vulnere feliciter consolidato, ad priorem sanitatis firmitatem vulneratus redierit. Historia læsi, & curati in Cultrivoro Pragensi Ventriculi, idem docet, & confirmat. *Ante annos aliquot (ut à fide dignis accepi) cuidam Navæ ministro, Dantisci degenti, cum ante paucas horas halecis portiones aliquot, & Cucumeres*
crudos

crudos devorasset, vulnus ab alio ejusdem Ventriculo inflictum est. Chirurgus vocatus, videns profundum esse hoc ipsum vulnus, & difficiliorem curationem fore autumans materia ingesta relicta, eandem arte extraxit, sicque postmodum Curationis telam feliciter pertexuit, & absolvit. *Matthæus Centur. quæst. med. 21.* scribit, quendam aurigam post cœnam sumtam, cultro in abdomen Vulneratum esse, intra mensem tamen Ventriculum coaluisse, & ægrum sanatum esse. Huic experientiæ & rationes adstipulantur. Venter enim non parum de carnosa substantia, intra Communes membranas delitescere, participat, ejus itaque beneficio concretio & vulneris coalescentia scite expediri potest: Nam & Vesicæ collum, itidem partum carnositatis possidens, vel quotidie sanari videmus, cum ex ea lapis extrahitur. Vulnus ejusdem optime curatum tradit *Felix Wirtz. in Chirurg. p. 221. vide Glandorp. Specul. Chirurg. p. 176.* Uterum, qui similem cum Ventriculo obtinet substantiam, sæpius discissum, optime tamen vicissim consolidatum esse, infinita testantur exempla. Vide *Dodonæum p. 282. Cornar. consult. medic. p. 118. Hochsteter. Decad. 6. obs. 3. in Schol. Francisc. Roussel. tr. de Part. Cæsar.*

88 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

& *Bauhin. in append. ejusdem tract. Senn. l. 4. Præd. part. 1. f. 2. c. 16. & part. 2. f. 6. c. 8.*

Deinde quis denegaret membranosis nervosisque partibus balsamum, quo ut conservari, ita & postmodum uniri & curari possunt, si imprimis arte juvetur Natura. Facilitat denique curationem, quod assumpta per os, imo & externe adhibita, Vulneri facilius insinuari possint. Hinc non male cum *Paræo l. 9. Chirurg. c. 54.* concluditur: Vulnera, quæ Ventriculi substantiam penetrant, haut tanquam deplorata, remediis deserta patietur Chirurgus, imo in ipsis sedulo curandis, nec labori, nec industriæ parceret. Dubia enim spes, certa desperatione est potior. Quod si tamen Orificio superiori inflicta fuerint, periculosissima censenda, nam regio illa Nervis, à sextæ conjugationis pari derivatis, abundat, unde sensus exquisitus, cruciatusque acerbiores redduntur. Imo Convulsiones, quæ in Vulnerib. *Hipp. f. 5. aph. 2.* lethales statuuntur, ut & Vomitiones biliosæ, vulnus magis lacerantes *Cels. l. 5. c. 6.* pertimescendæ. Denique & remediorum internorum usurpatio minus accommodata, cum assumpta fundum petant.

DE

DE

VULNERIS CONSOLI-
DATIONE.

SECTIO QUARTA.

C Ultro feliciter educto, ægroto-
que vinculis soluto, Vulnus eo,
quo par erat modo, demundatum, ab-
domenque incisum quinque futuris
clausum: per harum autem interstitia
Balsamum tepide instillatum, turun-
dæque Balsamo imprægnatæ, imposi-
tæ, tandemque Cataplasma ex Bolo,
albumine Ovi, & alumine, ad aver-
tendam omnem inflammationem, su-
perimpositum. Circa quintam Vesper-
tinam seq. decoctum, cum pulyeris
seq. portione, sumsit,

℞. *Herb. Betonic. Sanicul*
Matrisylv. Pyrol. an. Mj.
Tormentil. M. β.
Coq. in s. q. Aq. simp.

F 5

Dein-

Deinde

℞. Colat. unc. iij.
add. Syr. d hyssop. unc. β. Misc.

℞. Pollin. nu. mosch. unc. j.
ocul. cancr. unc. j. D. iij.
M. F. pulvis.

Simul & hac vespera remotum est capitalasma, Emplastrum verò stipticum impositum.

Die altera morbi, sive die 10. Jul. mane hora septima, vicissim convenimus, tum quietam habuerat noctem, pulsus paululum erat celerior, Urina sanguinolenta, cum sedimento grumosi sanguinis. Vulnus bene dispositum conspiciebatur, nec de dolore ullo ægrotus conquerebatur, id ipsam mundabatur Vino, & remotis duabus futuris, instillatoque Balsamo, Emplastrum vicissim impositum. Hac ipsa die bibit de contuso Caponis, cui sequentes herbæ incoctæ:

℞. Herb. Veronic. Pyrol. alchemill. an. Mistrat. Hypericon. an. M. β. Agrimon. Mij.

Fl. Cor-

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 91

Fl. Cordial. an. Piss.

In Colatura parum ebul.

Cons. scabios. meliss. an. unc. jß.

Circa quintam pomeridianam, iterum deligatio fuit instituta modo prædicto, & cum alvus esset segnior; suppositorium fuit adhibitum, at sine effectû. Circa noctem, haustum decocti prioris cum pulvere repetiit.

Die tertia morbi, & die 11. Jul. hora septima matutina, deligatum est Vulnus prædicto modo, remotis vicissim duabus futuris. Hac nocte parum dormiverat, nam fere per integrum diem præcedentem somno indulserat. Urina adhuc cruenta erat. Pulsus à celeritate remittebat, satisque laudabilis erat: tensio tamen quædam cum dolore in sinistro Hypochondrio percipiebatur. Et cum summo mane Enema quoddam ex decocto hordei cum sach. & cass. confectum, infusum esset, nullamque inde sensisset evacuationem, sequens fuit præscriptum, quo eo feliciter sanguinis grumosi portiones dissolverentur; *ad hoc enim plurimum valere Saturejam vult Valleriol. in obs.*

Rx. Herb.

Rx. Herb. emollient. an. Mj.
Saturej. melilot.
Chamem. aneth. an. Mß.
Fl. chamem. Verbasc. an. Piij.
Sem. lini. fanugr. fanicul. an. Dr. j. ß.
Coq. in s. q. Aq. s. Rx. colat. lib. j.
add. Elect. lenit. unc. jß.
Mell. anthos. Dr. vj.
Sal. gemm. Dr. ß.
Misc. F. Enema.

Huius effectus satis laudabilis fuit, nam copiosa, & quasi nigredine quadam tincta, conspiciebantur excrementa: sed & molesta illa tensio, inunctione simul facta ex ol. verbasco. & aneth. sedata fuit.

Hora quinta more solito omnia in deligatione vulneris administrata fuere.

Die 4. morbi & die 12. mens. idem in mundificando & deligando observatus fuit processus. Dormiverat bene, Urina adhuc dum rubedine tincta erat, pulsus nonnihil debilior: in brodio pulli sequentes fuerunt incoctæ herbæ:

Rx. H. Veronic. agrimon.
pyrol. fanicul. an. Mj.

Beto-

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 93

Betonic. tormentill. an. Mß.

Rad. Symphyt. maj. unc. ß.

Scob. lign. sanct. unc. j. Misc.

Dorsum quoque Ungu. rosaceo inunctum.

Nec pomeridiana deligatione quicquam immutatum fuit.

Die 5. morbi & 13. mens. mane hora septima ægrotum nostrum vicissim invisimus: infomnem quidem habuerat noctem, nulla tamen virium prostratio aderat, pulsusque laudabilis. Urina aurei coloris cum sedimento albo, sed copioso & crasso, conspiciebatur. Pus vulneris bonum apparebat, alvique segnitie Clysteris usu corrigebatur. Vulneri, ut antea, prospectum. Quod & post meridiem factum.

Die 6. morbi & 14. mens. mane Vulnus Vino, myrrha, & aloe imprægnato eluebatur, deligatioque more consueto instituebatur. Lingua aliquantulum aridior melle rosato humectabatur, collum verò externe oleo amygd. dulc. inungebatur.

Idem & Vesperi observatum, & peractum.

Die 7. morbi & 15. mens. Quietam habuit noctem, pulsus satis fortis, & jam in portu

24 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
portu videbatur. Vulnus ratione solita deligabatur. Quod & post meridiem repetitum.

Die 8. morb. & 16. Mens. nulla quoque mutatio facta est. Hausit hac die portunculam aliquam Infusi Rhabarb. cum Syr. dysent. Dorncr. unde semel alvum solvit. Subsequentibus diebus usque ad 14. morbi, idem deligationis & mundificationis modus fuit observatus, nisi quod rarior esset usus Balsami, ne vulnus justo citius ad consolidationem perveniret, & à Myrrhato quoque Vino abstinuimus.

Quæ, hisce diebus peractis, postmodum forte actitata fuerunt, leviuscula censentur, nec repetitione digna.

Diætæ tamen ratio exacta fuit habita: licet enim Natura crassioribus eduliis assueta esset, ob læsum tamen Venterculum mutatio ad tempus necessario instituenda erat, ne vulnere, & sibi ipsi ægrotus, ob cruditatem, negotium facefferet. Hinc & potus eidem usque ad 14. diem moderate calidus propinabatur.

Sicque per Omnipotentis Iehovæ, & supremi directoris gratiam & clementiam, singularique Medicorum, & Chirurghi, industria & dexteritate, Rusticus noster cultrivorus optima est resti-

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 65

restitutus sanitati, qui nil de doloribus Ventriculi ullis iam conqueritur, sed ad consuetam Dietam & munia officii sui reversus, nobiscum DEO IMMORTALI gratias agit, Huic itaque sit gloria, laus, & honor, in seculorum secula Amen.

POSITIO VIII.

Ut Vulneris Ventriculi, cultro evulso, subita occlusio, ita & excretio sanguinis Concreti per Urinam, Naturæ provida beneficium censendum.

Admiranda in profligandis curandisque morbis NATURÆ efficacia, nullis elogiis deprædicari, nulloque mentis acumine satis investigari & explicari potest: Nam & ea, quæ ad oculum impossibilia nobis censentur, sola Natura exsequitur, & ad optatum finem deducit. Illa latitantes calidi innati igniculos excitat, & adversus morborum vehementiam pugnat, nec raro eosdem oppugnat. Illa humorem noxium per meatus sæpe occultos, ad stuporem usque expellit, & extra corporis fines eliminat. Unde non minus scite, quam docte & vere, Natura à Baricello l. 2. de Hydronos. Natur. c. 34. Dux & Præfectus nominatur.

minatur, corpus ab insidiis & insultibus morbi defendens. Utut enim morbus, hostis sanitatis acerrimus, ex variis symptomatibus & accidentibus compilatum habeat exercitum, quo corporis partes hostiliter oppugnare conatur; Natura tamen, ceu Zelotypus defensor, à Symptomatum incurfibus & ab affectuum insidiis corpus & ejus Virtutes custodire tentat, omnesque nervos intendit, quo Victoria uti possit. Nonne Natura excitato interno caloris foco, ægrotis succurrens, quicquid in illis sensum motumque voluntarium impediebat, discutit & absomit, ut quem non operosa medentium manus, non accurata Medicorum industria, nec varia medicamentorum genera restituere potuerunt, ipsa sola à morbi mortisque violentia vindicari? Quoties Apoplectici, qui jamjam animam exhalare credebantur, beneficio Naturæ vires suas, ad noxii depulsionem recolligentis, sanantur, & reviviscunt? unde & lege cautum est, ne Libitinarii aut Vespillones eos, quos mortuos existimant, loculo statim includant, cum in illis, inprimis si Apopl. Epileps. aut Uteri suffocatione obruantur, anima nonnunquam delitescat, quæ excitata corpus spiritu, vitaque

que rursus imbuat. Si itaque ejusmodi corpora sanie & tabe non statim diffuant, non nisi elapso duarum & septuaginta horarum curriculo, quo humores sisti contingit, moverique desinunt (quod Luna eo temporis spatio unum Zodiaci signum peregerit, cujus vi humorum decursus in corporibus perficitur) sepulturæ tradenda erunt: *Lemn. l. 2. de occult. nat. mir. c. 3. Forest. l. 10. obs. 79. schol. Vide & Avicenn. f. 1. l. 3. tr. 5. c. 12.* Notatu dignam recenset historiam *Amat. Lusitan. Cent. 4. curat. 23.* Puella quedam, inquit, *Ferrariensis Apoplectica*, ab omnibus Medicis pro mortua habita fuit, cum vero mater eandem summo opere amaret, eam non ita facile sepeliri permisit, & eo magis, quia ab aliis perceperat, quod, qui subito & repente gravioribus morbis corripuntur, & pro mortuis habentur, non sic facile & repente clero sint committendi. Mater itaque puellam per triduum apud se, contra omnium opinionem, detineri fecit, & tertia die puella, quasi ex inferis sublevata revivixit. Quoties Utero suffocata, & pro mortuis jam recensita, solius Naturæ robore vitam quasi recipiunt, ut Medicorum testantur volumina? Nota est historia *Coloniensis* illius matronæ, cujus ædes adhuc ibidem in foro novo conspiciun-

98 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
ciuntur, hæc sive Uteri strangulatione, si-
ve ut alii volunt, Peste correpta, pro mor-
tua sepelitur. In hujus vero digitis annu-
lum relictum vespillones noverunt, quare
nocte subsequente clam ad sepulchrum ac-
cedunt, loculumque effodiunt, & ape-
riunt. Quid fit? sepulta sese erigit, &
Vespillonum, timore perculsum, aufu-
gentium relictam lucernam apprehendit,
& ad ædes mariti properat, à quo cognita
postmodum, optima victus ratione adhi-
bita, convaluit, & tres deinde filios ge-
neravit, quos ministerio Ecclesiastico
præesse voluit, ut habet *Camerar. Cent. 7.*
obs. 46. Quoties plurimi diu claudi, reso-
luti, & contracti, Ira, timore, vel Incen-
dii metu, nimirum perculsi, repente opti-
mæ sanitati restituti sunt, ut exempla re-
stantur apud *Valleriol. l. 2. obser. med. 4. &*
p. 164. Donat. l. 7. hist. med. mirab. 9. Za-
cat. l. 1. de Med. princip. hist. p. 255. Schenck.
& alios. Deinde, Natura quoque non ra-
ro peccantem in corpore humorem, vitæ
insidiantem, per abstrusas plane vias, &
occultos meatus è corpore mirabiliter ex-
pellit, ut, qui Medici industriam eluserat,
sola postmodum vincatur & abigatur Na-
tura. Hæc clausa aperit, & jam quasi abo-
lita

lita ad usum destinat. In quodam juvene
 fure dissecto observavit *Cl. Arniseus*, Ana-
 stomosin Venæ Cavæ & Arteriæ venosæ;
 ut & Canalis ab Arteria magna ad Venam
 arteriosam, magis apertam fuisse, quam
 in Infante recens edito, testante *Cl. Horstio*
Epistol. medic. p. 459. Quî in Hydropicis
 itidem vasa oblitterata, in salutem ægro-
 rum, solius Naturæ beneficio, vicissim re-
 ferentur, materiaque serosa exinde eva-
 cuetur, praxis docet: vide *Forest. l. 19.*
obs. 33. Beniv. c. 42. Donat. l. 4. c. 21. Sen-
nert. l. 3. Pract. c. de Hydrop. Quid vero
 dicendum de motu & progressu humorum
 vitiosorum, per vias nunquam satis per-
 spectas? Ex Thorace per Urinam mate-
 riam evacuari, inter infinita exempla apud
 autores consignata, illud testari potest,
 quod adnotavit *Cl. Sennertus* tum *l. 2. Pract.*
p. 2. c. 11. tum alibi locorum de Juvene
 quodam studioso, qui Ann. 1623. in pe-
 ctore vulnus accepit, gladio non lato in
 dextra parte, circa costam tertiam, prope
 alam in pectus adacto, & è regione prope
 spinam exeunte, ut de læso pulmone nil
 dubitatum fuerit, cum & spiritus cum so-
 no magno è vulnere exierit, & maxima
 sanguinis copia è vulnere effusa fuerit, &c.

Huic primis diebus aliquoties aliquid sanguinis per alvum dejectum est : materia vero sanguinis , quæ inter musculos & cutem in magna copia colligebatur , simul & collum occupaverat , & manifestum humorem induxerat , absque omni tussi , per sreatum sputum album satis & copiosum ejicientem , evacuata est. Quis hic non occultam *ἐνύπνια* Hippocratis locum habere dicet ? Quis non imperscrutabiles naturæ motus & meatus mirabitur ?

*Cum vero hic ipse vulneratus, non tantum ex voto per Dei gratiam, tum temporis sit curatus, sed & in hanc usque horam bene valeat, & ab eo usque tempore in hoc ipsum, nullam ob vulnus neque in respiratione, neque in aliis actionibus siue vitalibus, siue animalibus, siue naturalibus, molestiam senserit, & per tredecim annos in Conjugio exoptato, utut Praxi molestissima, & aliis publicis occupationibus, Salvus vitam degerit, hisce simul Deo Ter opt. max. unico Sosпитatori suo votivas suspendit tabulas, gratiasque devotas, pro tantis hætenus sibi indigno concessis beneficiis, agit. Quin & diligentissimo suo Medico Cl. Dno. Senner-to, Præceptori olim suo Clarissimo, immortales agit, & quamdiu spiritus hos reget artus, pro fideli cura acturus est gratias, vegetam
eidem*

eidem senectam, viresque constantes & prosperima quaque apprecans. Tu vero, ô Deus! & in posterum eundem ante vulneratum, sub alarum tuarum umbra protege, adversus Invidiam & calumniam malorum fortiter defende, & tandem ex molestissimo huius perfidi sæculi stadio, eundem in cœlestem avocare digneris Academiam.

Hæcce Naturæ, provide, & optime agentis beneficia, noster quoque Rusticus est expertus, partim citissima illa vulneris in Ventriculo occlusione, post extractum cultrum, partim sanguinis concreti evacuatione per Urinam. Illam promoveri potuit Ventriculi interna constitutio rugosior, quæ plurimis plicis ditata est, quæ si dilatantur, mox vicissim coeunt; Hanc vero inexplicabilis, post divinam misericordiam, Naturæ bonitas. Quæ enim, quæso, molestia, quæ symptomatum syndrome oborta fuisset, si sanguis ille extra vasa remansisset? putredinem certe concepisset, caloremque febrilem induxisset. Vias autem si hic quæsieris, per quas sanguis hic ad Renes delatus, & per Urinam evacuatus sit, eas vix manifestas invenies; sufficit Naturæ eas cognitæ esse, cuius motum si Medicus attenderit, facile imitari

102 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
eandem poterit. Est sane confluxile & perspirabile totum corpus; una est confluxio, una conspiratio, consentientia omnia, teste *Gal. l. 6. Epid. lib. 3. de Natur. facult, &c.* Hinc Natura materiam, in capite femoris contentam, per os evacuavit, in altero Tumoris circa genu dextrum materiam ad Ventriculum detrudit, & per Vomitum rejecit, observante *Dno. Horstio l. 4. Chirurg. obs. p. 2. p. 353.* Hinc, abscessu circa Humerum serius aperto, humor deorsum viam quærens, in imum Ventrem defluxit ad genitalia, & extincto calore nativo, gangrænam procreavit, moxque sphacelum, teste *Hildan. Cent. 1. obs. 81.* sed de his satis.

Posi-

POSITIO IX.

Ut magna partium Vulnera Prognostico soli non relinquenda, ita nec exigua vilipendenda. Ex cujusvis enim generis Vulneribus homines mori posse, docet Hippocr. l. 2. prorrhetic. confirmatque Experientia.

DVo sunt, quæ Medicus Praxin exercens inprimis detestari debet, Timiditas scilicet, & Audacia: illa enim impotentiam, hæc artis ignorantiam, teste Hippocr. de Lege, arguit, utraq; autem ægrotum præsentissimo exponit periculo, eum enim, quem Natura servare voluisset, ad Orcum detrudit. Quare in morbis periculo plenis, Medicus præsentis sit animo, & prudentia sua curationis periculosa cursum dextre dirigat: in levioribus vero audaciam omnem seponat, ne malum præter spem prævaleat, ægerque succumbar. Quod ut in aliis morbis omnibus, ita & in Vulneribus maxime attendendum. Curata non raro sunt Naturæ Virtute, & Temperamenti bonitate, Vulnera maxime lethalia, & ab omnibus pro incurabilibus habita: sed & non raro leviora, & quæ nullius fere fuerunt momenti, feralem experta sunt exitum.

104 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
tum. Vulnerata cerebri ipsius substantia,
portioneque inde amissa, nemo non lethale
reddi vulnus dixerit, at præter spem ita
vulneratos optime convaluisse, testantur.
Valleriol. l. 4. obs. 10. l. 5. obs 9. l. 6. obs. 4. Hil-
dan. Cent. 4. obs. 1. 2. 3. Andr, à Cruce de Vul-
nerib. l. 1. tr. 2. c. 14. & alij citati apud Schenk-
l. 1. obs. 40. 42. Censet quidem Amar. Lus.
C. 3. cur. 41. in Comm. ad Cerebri extractam
portiunculam, non tantum ægrum fere
semper mori, sed &, si quem evadere con-
tingat, eum surdastrum, mutum, &c. per-
manere: verum aliud infinita testari pos-
sunt exempla, inprimis illud, quod recen-
set *Petræus tom. 2. Nosolog. Disput. 36. quest.*
10. licet enim puero illi vulnerato, ad tres
Lotones de Cerebri substantia secesserit,
optime tamen is non tantum convaluit, sed
& nulla animalium actionum læsa, & hisce
meis vidi eundem oculis Anno 1615. cum
Marpurgi Musis litarem, vegetus is erat,
& satis astutus, non tantum ad exercenda
sua munia, sed & nequitias. Quis crederet,
adactō in viscera globulo ex ænea fistula,
tribus sub Ventriculi regionis digitis, ho-
minem incolumem evasurum? Quod ta-
men cuidam accidisse legimus apud *Valle-*
riolam. l. 4. observ. med. 9. Sic sane ubi Na-
tura

tura bene agit, & vires valentes sunt, omnia contemnuntur, secundum *Galen. 10. meth. med.* ubi vero eadem infirmæ fuerint, vel alia etiam causa molesta fuerit, facile Natura etiam circa leve vulnus succumbit. Testatum id olim iam fecit *Hippoc. l. 7. epidem. p. m. 1094.* historia pueri Philix, cui ex sola ossis denudatione in fronte nona die febris contigit, quam ossis livor excepit, moxque mors ipsa. Non dissimile quid hic Regiomonti accidit: *Ante annos enim non ita multos, Iuvenis quidam studiosus optimæ indolis, à male feriato quodam nebulone supra frontem, in syncipitis parte, ad ossis denudationem vulneratus, quarta die febris sensit accessionem, & dato Prognostico, septima die succubuit.* Magnæ navis præfectus, teste Hippocr. cum anchora manus dextræ Indicem & os collisisset, inflammatione, & convulsione subsecuta, decimo tertio die mortuus est. *Ex Plinio l. 7. nat. hist. c. 73.* habemus, quod *Q. Æmil. Lepid.* incusso pollice limine cubiculi, expiravit animam. De Ludovico Vive, viro illo clarissimo ex *Valleriol. l. 3. enarrat. medic. p. 444.* constat, quod ex vulnere exiguo, & plane despicabili accepto in vola sinistrae manus, vix subditam cuti carnem penetrante,

trante, convulsione derepente oborta, interierit. Similia vide apud *Hildan. Cent. 1. obs. 21. & 5. obs. 2. &c. Forest. l. 6. obs. medic. 49. 50. Gemm. l. 1. Cosmocritic. c. 6. Matth. quæst. med. 27. Sennert. tr. 6. Pract. p. 371. Nobili cuidam tribuno militum ante quadrien-
nium circiter, non procul à Regio Borussorum monte, in duello ab altero itidem Nobili vulnus quoddam satis exiguum in abdomine, absque Ventriculi & intestinorum læsione, inferebatur, at is, vix semihorula elapsa, animam statim efflavit. Alter quidam anlicus Electoralis, inter rixas exiguum in suris accepit vulnus, at illico expiravit. Talia, proh dolor! quotidie ferre contingunt, at in causarum explicatio-
ne plurimi hæsitare videntur. Sunt qui insperatorum horum eventuum successum, Astrorum peculiari dispositioni ascribunt, infaustumque syderum aspectum, infaustum quoque exitum, benignum vero aspectum, similem quoque subsequi effectum. Cum vero hæc causa & universalis, & satis remota sit, facile à propinquioribus impedi-
ri poterit, cum particulares in agendo prævaleant. Alii, cum *Matth. l. c.* in conditione & Natura Aëris ambientis, causam subsistere, dicunt, cum ab ejusdem frigidi-
tate vulnera facile alterationem suscipiant,*

Hip-

Hippocr. l. 5. aph. 20. & alibi ἔλκει τὸ μὲν
 ὕψος σακκῶδες, cui & subscribit *Gal. 5. m.*
l. 12. Quod in capitis Vulneribus haut
 absolum censendum: Ea enim de causa, ut
 ult *Paræus l. 9. Chirurg.* Lutetiis magis le-
 thalia animadvertuntur Capitis vulnera,
 quam apud Aveniones; & contra apud hos
 Tibiarum vulnera leviora, quam apud illos.
 Lutetiis enim aër frigidus est, & humidus;
 apud Aveniones vero ejusdem fervor in-
 tensior, unde humores liquefacti magis
 deorsum fluunt. Nec dissimili de causa
 vulnera capitis Bononiæ lethalia censentur,
 quæ tamen Romæ facillime curantur, &
 contra Tibiarum vulnuscula vix Romæ cu-
 rantur, quæ tamen Bononiæ facilem ad-
 mittunt consolidationem, attestante *Bald.*
Rons. d. Scorb. c. 1. Vide & Cl. Senn. tr. 6.
Pract. p. 373. Amat. Lus. Cent. 6. cur. 100.
 Tertio, sunt nonnulli, qui ad Naturam ip-
 sam oculum dirigendum esse existimant:
 si enim illius constitutio laudabilis, balsa-
 mum naturale in vigore, adhæc omnia
 haut male se habent, incurabilia etiam vul-
 nera non raro felicem adipisci exitum, di-
 cunt. Si vero contrariam Natura obtinet
 faciem, sanguis Cacochymia oppletus, &
 ipsa Natura quasi dehiscere videtur, ibi
 sane

108 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.
fane vel leve, & superficiale vulnus, lethale reddi. In hisce subitaneis casibus maxime ad Animi pathemata respiciendum dixerim. Multum potest Aër, at successive nec enim momentaneam inferet alterationem; nec minus ipsius Naturæ vitium successivam inducere poterit, cum syndrome symptomatum perniciem, at subitaneam, post levem ictum, aut exiguum vulnus, mortem illa vix inferre poterunt. Tres autem esse animi affectus, ferale hoc causantes, omnino existimo, Iram scilicet vehementem, Metum insignem, ut & Terrorem repentinum. Triga hæc, qua ratione hominem alias bene valentem alterare possit, ex libris Medicorum sat constat, & docet id quotidiana experientia. *Hildan. Cent. 1. obs. 18.* non male censet IRAM omnium perturbationum animi atrocissimam, & infinitorum malorum foecundissimam esse matrem, quod, ut habet Galen. humores nimium exagitando, calorem innatum labefactando, nervos convellendo, fluctusque graves in corporibus exagitando, hominis naturam non tantum in atrocissimam quasi feram commutet, sed & eandem præsentissimo periculo exponat. Vult quidem *Gal. l. 2. de Symptom. caus. c. 5.* quod
nemo

nemo ex Ira mori possit : at exempla non-
 tantum apud *Hildan. l. c.* allegata , sed &
 alia contrarium evincunt , inprimis si Ira
 nimia percito, vulnus aliquod, etiamsi exi-
 guum id ipsum , sit inflictum, non quod,
 ut vulgus fingit, *er hat im dat Ort des lebens*
getroffen, quasi vita in corpore hinc inde ob-
 ambulet, & , si pars illa, ubi tum vita residet,
 vulnere tangatur, homo statim simul ean-
 dem amittat, sed potius, quod agitatis ab
 Ira humoribus & spiritibus, calidoque ni-
 mium debilitato, imo ab humorum afflu-
 xu non raro extincto, Vita periclitetur :
 sic enim notarunt Medici, impotenti ira
 impetuosius concitatos, Apoplexiam inci-
 disse, repenteque animam expirasse, quo-
 rum plurima exempla, quæ intra pauco-
 rum annorum spatium hic Regiomonti ac-
 ciderunt, enumerare possem, sed alii hæc
 reservare placet discursui. Inprimis vero
 ii exinde incommodum aliquod persen-
 tiunt, qui temperaturam corporis totius
 calidiorem, aut Natura, aut morbo con-
 secuti sunt, tum enim facilius periclitari
 calidum poterit innatum. Quid & Ter-
 ror repentinus possit, non ignotum est.
 Nam hic subitaneam inducit Canitiem, ut
 pluribus videre est apud *Marcell. Donat. l.*

110 DE CULTRIVORO PRUSSIACO.

1. de *Med. histor. mir.* 2. p. 14. *Nicol. Florent.* *Sueton. in vita Galbæ. Hadrian. Jun. comm. de Coma.* c. 10. *Petr. Messin. Hiss. in sylv. variar. lection. Scaliger. exerc.* 313. *Lemn. l. 2. de complex.* 1. *Schenck & alios*, quippe calor & spiritus ad vitæ fontem regrediuntur, & extrema destituunt, unde frigus illis inducitur partibus, ut non tantum omnis honor faciei depopuletur, sed & juvenes ad Canitiem, imo Vulnerati ad subitaneum, & interdum momentaneum interitum redigantur. Denique & Metus animo conceptus, confestim Cor exagitat, mentem obnubilat, animales facultates perturbat, ac demum adeo omnes nostras vitiat & inficit actiones, ut illius malignitate vis Imaginaria de suo statu deturbetur, Cerebrum debilitetur, & æger non modo mirum in modum discrucietur, ut vult *Quercet. f. 1. Diet. polyhist. c. 9.* sed & calor ipse vitalis quasi suffocetur. Quare si vel Ira quis excandescens, aut terrore subitaneo, metuque nimio percussus, vulnus aliquod, utut exiguum, susceperit, ad hos affectus, non sine causa, ratio subitanæ mortis referri poterit.

Posi-

POSITIO X. & ULTIMA.

ET TURUNDARUM, & DELIGATIONIS, *bis in die instituta, usus, ut in hoc casu fuit, ita & in aliis est maxime necessarius.*

A Urea est Divi Hippocratis nostri regula, dum inquit: *A Veterum doctrina recedere, & nova præter rationem comminisci, cum per se temerarium est, tum in faciendo periculosum.* Utut enim & posteriori ætati ad inveniendâ & amplificandâ nonnulla relictâ sint, si tamen non tam veritatis & utilitatis, quam novitatis & propriæ gloriolæ gratia antiqua mutantur, & nova præter rationem inducantur, excusationem vix mereri poterit. Veteres Medici, qui inprimis Chirurgiæ operas suas locarunt, eandem summo studio excoluerunt, & nil, quod ad perfectionem ejus facere posset, intermiserunt, ab eorum tamen placitis præter ullam rationem recedere, nonnullis Neotericorum haut piaculum est. Relictis aliis, duo saltem præsens nostri ægroti Casus nobis proponit; alterum turundarum usum, alterum deligationem, *bis in die institutam, concernit; utrumque*
haut

haut necessarium , imo supervacaneum
 esse , inutilique hoc labore superseden-
 dum censent. Nam Cæsar Magatus , &
 cum eo Septalius , quos & sequuntur , non
 raro satis infelicitè , Chirurghi nonnulli ,
 nec turundis in Vulneribus opus esse , nec
 deligationem reiterandam de die censent.
 Turundas enim Naturæ molestiam crea-
 re , partem affectam distendendo , com-
 primendo , doloresque excitando : deinde
 easdem nil conferre , cum medicamentor-
 um vim absque turundis , ad partem læ-
 sam debite deferri posse putent. Verum ,
 utut largiendum , turundas Vulneribus
 superficialibus , rectis , & exiguum pu-
 ris generantibus , haut opus esse ; ad hæc
 & consolidationem , quantum fieri potest ,
 maturandam , nec studio retardandam , ut
 quidem non minus inscite , quam impie
 fuasit Fioravanta , & ea de causa iam olim
 Thessalus à *Galen. 4. m. meth.* reprehensus
 fuerit : Alii tamen dantur casus , qui ea-
 rundem usum necessario efflagitant , quia
 turundarum opera vulneris orificium ser-
 vatur apertum , ut puri exitus pateat , dein-
 de earundem beneficio , vires medicamen-
 ti ad omnes & singulas vulneris partes
 pervenire possunt , in primis ut à fundo pri-
 mitus

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 113
mitus consolidatio & unio fiat, ne superiore parte vulneris clausa, in profundiore puri exitus denegetur, quod neglectis turundis sæpissime accidisse, notavi. Exempla autem proferre odiosum esset, cum nonnullis bilem facile movere possent. Breviter cum *Tagaultio l. 2. Chirurg. cap. 207.* in octo præsertim casibus, turundas haut esse negligendas, sed usurpandas, existimo. 1. Cum vulnera vel amplianda sunt, vel detergenda, vel cum aliquid ab eorum fundo vacuandum est. 2. In cavis vulneribus, in quibus necessaria est deperditæ carnis generatio. 3. In vulneribus alteratis ab aëre, & sordidis, quæ detersione egent. 4. In vulneribus contusis. 5. In vulneribus, quæ cum phlegmone, aut quovis alio tumore præter naturam fatigant. 6. In iis quæ per morsus fiunt: morsus enim fere omnis, ut censet Celsus l. 5. quoddam virus habet, quod foras semper evacuandum est. 7. In quibus circa ossa manus admovenda est. 8. Quæ iam vetustate in ulcera, defluxionibus scaturientia, degenerarunt. Hos si non bene perpenderit chirurgus casus, & neglectis turundis emplastro suo nimium fidere & attribuere voluerit, caveat ne similes

H miles

miles experiatur successus funestos, quales
Hildan. Cent. 4. obs. 76. commemorat. lege Aquapend. part. 2. Chirurg. l. 2. c. 8. Pec-
cet. l. 2. Chirurg. c. 14. Senn. l. 5. Pract. 4.
c. 9.

Deinde nec deligationem ita necessa-
 riam existimant, ut singulis diebus semel,
 vel etiam bis eadem instituatur, sed suffi-
 cere, ut sexta vel septima primum die vul-
 nus detegatur & abstergatur, novisque
 adhibitis remediis obligetur: frequentio-
 re enim deligatione vulnus aëre ambiente
 alterari, temperamentum partis destrui,
 hincque maiorem excrementorum co-
 piam generari, conglutinationem impe-
 diri, inflammationemque, dolorem, & si-
 milia facile subsequi: At è contra, si ra-
 rius & tardius deligatio in usum traha-
 tur, temperamentum læsæ partis in debi-
 to statu permanere, exiguum excremento-
 rum materiam generari, calorem nativum
 in suo vigore conservari, symptomata-
 que omnia præcaveri, & sanationem Vul-
 neris citius & felicius absolvi posse. Na-
 tura enim partis, adiuta Balsamo externo,
 ipsa sua sponte ad consolidationem pro-
 perat, & symptomata pertimescenda a-
 vertit. Verum enim vero, ut in superficia-
 libus,

DE CULTRIVORO PRUSSIACO. 115
libus, & minime profundis vulneribus hæc
locum habere possunt, monente *Tagault*,
l. 2. Chirurg. p. 207. & in quartum usque
diem deligatio protrahenda, nisi forte do-
lor aliquis vehemens supervenerit, aut
aliud symptoma molestum acciderit. In
profundioribus tamen absonum esse ex-
istimo, deligationem ita protrahere,
& præter rationem à veterum monitis
& placitis secedere. Nam aërem in-
temperatum, inprimis vero frigidum
& humidum, vulneribus inimicum, non
est quod pertimescamus, cum is vel vi-
tari, vel etiam arte ita corrigi possit, ut
nil inde damni expectari possit, si vel
ignis, vel alterius adminiculo ad tempe-
riem idoneam disponatur. Quo facto, ca-
lor partium affectarum nativus (in quo
cardinē totius curationis versari libenter
fateor) in debito conservatur statu, tempe-
ramenti partis nulla subsequitur alteratio,
nec uberior erit excrementorum proven-
tus, quā pro natura vulneris. Hæc autem,
cum teste *Galen. 3. m. m. 4.* duplicia sint, te-
nuia & crassa, illaque non semper ita di-
sposita, ut per halitum digeri, & in auras
abire possint; hæc vero in vulneribus per-
mancant, & non nisi manu Medici amo-

veri & abstergi possint, quid quæso magis necessarium erit quam Naturam illo onere quotidie liberare; cum excrementis & superfluitatibus hisce permanentibus varia & gravia suboriri possint symptomata? Sed & aliis de causis necessaria erit, in profundis imprimis vulneribus, quotidiana deligatio. 1. quidem; ut statum ipsius vulneris & partis chirurgus probe perspiciat, eundemque cognoscat, cum non raro eam vulnera consequantur ex improvise dispositionem, ut vel ipsorum caro luxuriet, vel vermes in iisdem generentur, vel aliud quid eveniat. 2. Ut pro conditione & statu partis vulnerisque remedia quoque adornet; alia enim sicca, alia humida eorundem constitutio efflagitat medicamenta: nec enim per totum curationis tempus unicum sufficere poterit remedium. 3. Mundities quoque, quam Hippocrates attendendam præcipit, quotidiana illa deligatione procurari potest, ne sordes fasciarum & lintaminum ægroto molestiam creent. 4. Quia sic evacuato quotidie pure, vel sola natura ad sui consolidationem prope rat: ut enim hanc interdum sola feliciter absolvit, ita illud non itidem evacuare valet.

let. Experientia denique confirmat deligatione sæpius, si opus fuit, instituta, facilius & felicius filum curationis absolutum esse. Quod & historia Cultrivori nostri Rustici attestari potest: nec enim tantum turundarum usus ut necessarius, ita & maxime utilis fuit, sed & deligatio bis in die repetita, maximo cum emolumento, felicique successu instituta, vulnerisque consolidatio ex voto sic expedita fuit.

Cum vero huic universo operi Clementissimus Iehova, Cælestis Archiater, paterna sua gratia præfuerit, devotæ ipsi merito decantandæ gratiæ, & ut in posterum quoque gratiosa sua præsentia adesse, nostrisque actionibus præesse dignetur, unice implorandus. Sit nomen ipsius benedictum in seculorum secula.

Amen.

H 3

Aucta-

Auctarium historiale de Ventriculi vulneribus mirabiliter sanatis.

DIOMEDES CORNARIUS

Archiater Serenissimi Principis

MAXIMILIANI ARCHIDVCIS

Austrie, fratris RUDOLPHI II. Imperatoris, in historiis medicis admirandis & raris editis Lipsiæ anno 1599.

HISTORIA IX.

ANno Christi 1546. in Bohemia rusticus quidam in venatione lato venabulo vulneratus fuit in ventriculo, sub stomacho sive eius orificio superiore. Erat vulnus amplum quod nulla artis opera consolidari potuit; sed sensim vulneris labia callum contraxerunt. Vulneris hiatus obturabat, instrumento ad hoc accommodato, pannisque lineis, ita ut cum vellet ventriculum per eum hiatus repurgaret, cibosque & potum ingurgitatum emitteret. Huius rei testis abundantissimus esse potest vel sola Cæsarea Maiestas quæ hoc vulnus inspexit, ut ipsum commemorantem audivit eius archiater Matthias Cornax.

In-

IULIUS ALEXANDRINUS *archia-
ter Imperatoris RUDOLPHI II. in
Annotationibus ad cap. 4. lib. 6. Methodi
medendi Galeni eandem historiam paulò co-
piosius describit.*

BOhemus vir quidam fuit ex oppido
Puggebrott, cui cum vulnus in ventri-
culo inflictum esset, caput ex ipso cibum
reiicere quoties vulnus reficiebatur. Ad-
stabant attoniti medentes, desperatum ca-
sum iudicantes: ideoque neglectim mise-
rum tractabant, nec secundum artem cu-
rabant cum valde essent imperiti. Ita tan-
dem labia vulneris occalluere, semper ex
eo exeunte cibi quem assumebat parte,
modò prorsus impura, modò nescio quid
chylosi referente. Sic in hac miseria re-
lictus, & vulnus lintheaminibus tantum
tegens, fasciisque circumligans, per ali-
quot annos supervixit. Huic si cum vulnus
recens erat omnia ex lege artis administra-
ta fuissent, existimo vulnus uniri & agglu-
tinari potuisse, quoniam postea diu supe-
ruixit à medicis neglectus & desertus, nã
erat in crassiore & magis carnosâ ventri-
culi parte, non in tenui, qualis est in sto-
macho, sive superiore ventriculi orificio,
constitutio.

H 4

I A-

IACOBUS OETHÆUS *in observatio-
nibus medicis similem historiam comme-
morat.*

IN ditione Fuldana duos industrios chi-
rurgos Davidem & Ioannem Schenke-
lios familiares habui, qui mihi constan-
ter asseruere quod curaverint robustissi-
mum militem, cui dextrum hypochon-
drium venabulo transverberatum erat
à rustico in pago Marpach ditionis Ful-
danæ; & cum vulnus accuratius explora-
rent deprehendebant ventriculi latus dex-
trum esse perforatum, quippe digito im-
misso vulnus in ventriculum penetrare
sentiebant: simulque potus ac sordides ci-
bi ingesti ibi prorumpebant. Quamob-
rem ægroto eiusque necessariis periculi
magnitudinem denunciante, curationem
aggressi sunt, protrahentes ventriculi par-
tem vulneratam ad vulnus musculorum
abdominis, ibique una futura colligavere
ventriculi hiatum & vulnus illud muscu-
lorum abdominis. Ægrotus animo forti
& constante perferebat eam dolorificam
curationem. Tandem cum pedetentim
vulnus consolidatum esset, pristinam sa-
nitatē ægrotus recuperavit, ac firmus ve-
getus.

getusque superuixit. Cum ego ex rusticis eius pagi, qui curationi saepe interfuerant, rei veritatem exquirerem, omnes rem ita actitatem fuisse testabantur.

FALLOPIUS *eminentissimus medicus & chirurgus Italus lib. de Vulneribus Capitis cap. 12.*

DE ventriculi vulneribus hæc observavi. Sanavi virum & mulierem, à quibus per vulnus exibat chylus & cibus: curavi & mulierem antè & postè plumbea glande transverberatam. Sed cum est in ventriculi orificio vulnus insigne tunc succedit mors ob partis præstantiam, ac connexionem quam habet cum corde, & omni genere nervoso. Sed in carnosa ventriculi parte sanatur exhibitis per os glutinantibus.

GALENUS *in commentario ab lib. VI. Aphorif. XVIII,*

AIunt quosdam qui in ventriculo vulnerati erant fuisse persavatos aliquando, sed rarò.

H 5 C.VE.

C. VEGA, *in commentario ad eundem Aphoris.*

• **C**Hirurgus quidam fide dignus iurabat se curasse hominem qui per vulnus ventriculi chylum emittebat.

IO. IESSENI A IESSEN *historia rustici Bohemi qui cultrum deglutiverat.*

ANno 1602. mense Maio convenit me Pragæ rusticus mediocris staturæ, in ætatis vigore constitutus, cum chirurgo Floriano, commemorans quod ante dies aliquot cum in taberna vinaria cultrum iocabundus ori infereret, & in fauces demergeret, is ex inopinatò decidisset, ac in ventriculum penetrasset; efflagitans ut ad eam miseriam ipsi consilium suppeditarem. Corpus deundans, locum vidimus protuberantem, quem cum accuratius attrectaremusprehendimus cultri mucronem obtusio rem aliquantulum supra ventriculi fundum levorsum se protere, manubrium autem spinam versus esse conversum. Cum igitur periculi magnitudinem indicarem, nec cultrum eadem via regredi qua ingressus erat, nec etiam per intestinorum amfractus
ad

ad exitum progredi posse; ægrotus attonitus miseriam suam considerans multis precibus exoptulabat ut sectione protinus eum ab inevitabili morte liberarem. Sed cum demonstrarem quàm id periculosum futurum esset ob symptomatum violentiam quæ parti nobili à tali operatione supervenire possent, & suaderem ut naturæ rem committeret, consilio meo acquievit: nam narrabam quod Parisiis meo tempore similiter à circumforaneo fycophanta culter deglutitus, post novum mensem ex inguine egressus esset. Ita miserum dimisi, seriò admonens ut corpus in quiete contineret, nec se cibo potuve infarciret, ne culter locum mutaret. Chirurgus autem demandavi ut suppurantia loco affecto applicaret. Paulò post culter foras progredi annixus fuit, eumque conatum iuvit chirurgus applicato emplastro magnetico; tandemq; foras prorupit: eum Cæsarea Maestas inter pretiosissima cimelia sua reponi & ad miraculi fidem asservari iussit. Scriptum Pragæ die Io. Baptistæ anno 1607.

Epistola

*Epistola eminentissimi***D. DANIELIS BECKERI***Medicinæ Doctoris & Professoris in Academia Prussie Regiomontana, ac Poloniae regis VLADISLAI IV. archiatri, ad***D. OTHONEM HEURNIUM** Professore[m] Medicinæ in Academia Potentissimorum Ordinum Hollandiæ quæ est in urbe Leydensi,*De***DIUTURNO INTESTINI ILBI & Ventriculi apostemate foras chylum effundente.**

AMplissime & excellentissime D. Doctor domine & fautor honorande, literas excel. vestræ mense Augusto ad me datas, quibus à te prælo ibi denuð publicata Cultrivori mei exemplaria adiuncta erant, serius sub finem Octobris recepi, gratissime tamen fuerunt cum constantem excel. vestræ erga me amorem & benevolentiam docerent, nec aliam mihi essentem, sed excel. vestre studiosissimam sibi persuasum habeat. Petit in iis cul-
trum

trum à rustico nostro deglutitum ut Anatomiae Theatro Leidenſi consecratur. Verum-enimverò Serenissimus rex Poloniae & Sueciae Dom. noster clementissimus, eundem tandem obtinuit, ea quidem lege ut remitteret; sed ad me non est relatus; tam charum ipsi κειμήλιον est ut instar pretiosissimi thesauri eum adservet. Miſi etiam Serenissimae Regiae Maieſtati iconem praedicti rustici, qui in hunc usque diem optime vivit; & quidem proprio suo testimonio meliore sanitate quam unquam antea. Quamobrem me excusatum habeas quod Cultrum illum non mittam. Ut tamen aliqua ratione desiderio excel. v. satisfaciam mittam prima occasione effigiem veram & genuinam rustici nostri Cultrivori, cum cultri vera delineatione. In praesentiarum verò consecro vestro theatro Anatamico eximiam portionem succini Prussiaei, raræ magnitudinis: varia quidem inde tornari potuissent, malui tamen massam hanc non elaboratam transmittere. Addo & quatuor frustulâ succini cui inclusa sunt animalcula aliaque, admirando planè naturæ artificio. Exigua hæc qualiacunque sunt tamen in theatro vestro mereantur locum,

locum , & animus dantis potius quàm munus ipsum spectetur. Commodiore forte tempore meliora offerentur.

Cæterum historiam medicam magis quàm Cultrivori admirandam proferam. Hoc anno hic matrona quædam quinquaginta annorum laboravit apostemate quodam inferius ad umbilicum : quod tandem ob multas causas desijt in ulcus fistulosum , ad quod humores ex toto corporu confluebant. Statim autem in principio conquesta quoque fuerat de dolore in sinistro hypochondrio , ubi etiam tumor se ostentabat , qui tandem sponte ruptus & reseratus fuit , materia purulenta per viam sinuosam usque ad fistulæ, umbilico vicinæ, foramen proserpente, ibique egrediente. Mox fuit subsequuta chylosa materia alimenti assumpti : eratque hoc certum indicium intestinum quod ibi residet esse exesum. Per dies decem quicquid esculentæ potulentæque materiæ ingerebat, post binas trinasque horas ibi chyli idea exhibat , magno patientis & adstantium terrore. Ego præmissis præmittendis præscripsi ei ex herbis vulnerariis potio-
tionem ; suasque ut ter de die aliquid ex
hoc

hoc balsamo assumeret, ℞. balsami mastichini simplicis ʒ. iij. summitatum hyperici M. j. ebulliant parum, & exprimantur. Mirum dictu; decem diebus in ea medela transactis, perfecta consequuta est consolidatio ulceris interni in intestino; ita ut postea nihil chylosæ materiæ per ulcus fistulosum sub umbilico situm exiret. Hinc apertè colligere possumus Dei & naturæ, quæ eius est manus, in curandis morbis ineffabilem potentiam. Nam ad occultum hoc in corpore delitescens ulcus quo modo manus chirurgi devenire poterat, materiamque ibi collectam detergere, & ulcus mundare? Verum tertio à facta consolidatione mense maius exoritur in misero hoc corpore malum; nam cum contra mandatum medici chirurgus consolidationi sinuosi ulceris, sub umbilico siti, studeret, ecce statim colligitur materia circa hypochondrium sinistrum novum ibi apostema constituens; cuius apertionem cum negligeret, imò reformidaret agrota, natura sponte ibi id facit, forasque materiam eructat per hiantia ulceris labra. Post dies paucos subsequitur viscosa phlegmatica materia, qualis ventriculo humano semper

per inhaeret. Tandem quodcumque per os assumit, per ulcus illud effluit. Attestabantur signa omnia tum materiae, tum loci affecti, illud apostema in fundo ventriculi delitescere, idque apertum ventriculo perroso exitum praeuisse materiae deglutitae. Miseram hanc Prognostico relinquere, & omni auxilio destituere non potui, quoniam ipsi vires adhuc aliquantulum constabant. Praescripsi igitur ut uteretur cum decocto consolidante pulvere ex bolo, mastiche, radice nymphaeae, magisterio oculorum cancri, & similibus confecto: & ut quoque usurparet hoc balsamum, ℞. balsami mastichini ℥.iiij. olei hyperici ritè preparati ℥.j. β. Misc. Per dies quinque vix eius usum continuaverat cum mirabiliter persanatur ventriculi apostema; ita ut postea per bimestre spatium nil ex assumptis per ulcus prodiret. Tribus autem mensibus elapsis cum agra fastidiret medicamenta quae ad praeservationem praescripta erant, & rursus chirurgus incautus moliretur consolidacionem ulceris fistulosi ad umbilicum siti (quod primò enatum fuerat) ibi in loco vicino ei ulceri materia in apostema collecta fuit. Hoc cum post longum tempus aper-

apertum esset, simul cum pravo humore per eum hiatum effluebant omnia quæ per os assumebat. Sed animadvertēbam tunc naturam non posse amplius ulla medicamenta curationemque perferre, quoniam omnia corroborantia & restaurantia quæ exhibebantur, statim per ulcus illud effluebant. Ac ita omnibus viribus expoliata, morbo, senio, & alimenti defraudatione, tandem præterito mense Octobri, sine ulla molestia, aut mortis formidine animam exhalavit. Libenter cadaver aperuissem ut oculata fide de tanti & abditī morbi constitutione liquidè testari possem, sed quoniam ipsa petierat ne post obitum alienis oculis exponeretur, & ad causam morbi lethalis investigandam secaretur, agnati quoque id observare voluerunt, nec permiserunt in cadavere mortis causam perscrutari. Sed sisto calamum ne excel. v. nauseam & molestiam cræm. Vale & me amare perge. Regiomonti 24. Novembris anno 1638. excel. & Amplitudinis vestræ studiosissimus DANIEL BECKERUS, Medicus & Professor Regiomontanus.

I N D E X

Memorabilium , & mirabilium.

A.

Acus deglutita post annum decimum prodiit
per apostema ventriculi. 45

Aloës vires. 57

*Anastomosis venæ Canæ & Arteriæ venosæ : &
Canalis Arteriæ Aortæ ad venam Arterio-
sam.* 99

Apostemata sepe res mirandas continere. 28

*Apoplectici, & ab utero suffocata milieres quādo
sine periculo sepeliantur.* 96. 97. 98

*Argentum vivum quomodo è corpore auro extra-
batur.* 49

Aurum assumptum quam utilitatem prestat. 46

B.

Balsamum, Hispanorum artificiale, in vul-
neribus persanandis efficacissimum 38.
aliud ad eius similitudinem factum in hac
curatione usurpatum. 40

C.

Capitis dolorem avertit succinum plantis pe-
dum applicatum. 48

*Capiti inter cranium & crassam meningem im-
pacta per multos annos gestata.* 52

Caprillo lacte nutriti infantes fiunt stupidi. 54

*Capitis vulnera quibus in urbibus salutaria, aut
lethalia.* 107

Cere-

I N D E X.

- Cerebri vulnera sanata.* 104
Cibo & potu destituti qui diu vixerint. 82
Corpori varia infixi diu gestata, & quædam tandem naturæ robore excreta § 1. quænam ea extrahant. 70
Cranii vulnera parua interdum lethalia. 105
Cryſtallus appenſa collo valet contra vertiginē. 48
Culter hic quàm miraculoſè in ventriculum deſcenderit 26. & alius ſimiliter, qui per inguinis apoſtoma exiuit. 27
Culter quomodo fuerit facta ſectiõne ex ventriculo extractus 78. & poſtea ventriculus conſolidatus. 89
Culter hic quomodo facta corporis ventriculique præparatione excindi deberet, conſilium Proſſorum Regiomontanorum. 35
Culter à ruſtico Bohemo deglutitus prodiit ſponte per latus. 123. 124

D.

- D** *Eglutite res maiores magno periculo* 21.
22. & interdum lethaliter. 23
Devorata metalla, coria, teſtæ, vitra ob hominibus, alterata & cocta excreta. 49. 50

E.

- E** *Mplaſtra magnetica ferrum ex vulneribus protrahentia.* 72. 74

I N D E X.

F.

Ferrum & aurum concoquere *Struthiones*,
gallos gallinaceos & gallinas. 41. 42

G.

Gladii pars semipedem longa deglutita.
27.

H.

Helleborus à capro devoratus inficit eius lac
purgandi facultate. 55

Hæmorrhagiam compescit *Iaspis*. 48

Hernia ut magnete curetur. 76

Hydrargyrum quomodo è corpore auro extrahatur. 49

Hydropicorum vasa hepatis spontè resereta aquam
effundentia. 99

I.

Iaspis manu detentus quã efficaciter hæmor-
rhagiam compescat. 47

Ilei intestini ulcus sanatum. 128

Infixa corpori diu gestata, & quedam tandem à
natura expulsa 51. quænam ea extrahant. 70

Ira, aut metu conturbati qui à morbo longis
convaluerint. 98

Ira ut morbos aut procreet, aut aggravet. 108.

109.

M.

Magnes ut ferrum trahat 60. An pulveri-
satus vinæ trahendi amittat 65. magne-
ticum

I N D E X.

- ticum emplastrum* 72. *variae eius formulae*
quae ferrum ex vulneribus protrahunt 74. *ma-*
gnes ut curet herniam. 76
Melancholicorum mirabilia phantasmata. 33
Medicamentorum lenium ad sanitatis conser-
vationem frequens usus an utilis 57. *Quan-*
do medicamenta in morbis mutanda. 58
Metalla devorata per album excreta. 44.45
Metus, terrorque ingens, ut morbos concitent.
 109. 110.
Miraculosae historiae eorum qui vixerunt sine
Cerebro, Pulmonibus, Hepate, Utero, Corde.
 82.83. *sed sine Ventriculo nemo.* 83
Morbificorum humorum miraculosae in alias
partes translationes, & interdum evacuatio-
nes. 102

O.

- O**culos à catarrhis liberat succinum nuchae
applicatum. 48
Oculos à variolis præservat Sapphyrus. 48
Oesophagi etymologia, structura, ac officium.
 24. situs 26.

P.

- P**harmaca quando in curatione mutanda.
 58.
Potiones & decocta ad vulnera ventriculi. 89.
 90. 92.
Pulmo laesus miraculose sanatus. 99

I N D E X.

R.

R *Es maiores magno periculo deglutitæ.* 21.
22.

Rhabarbari vires. 56

S.

S *Anguinis profluvium sistit Iaspis.* 48

Stomachus, vide ventriculus.

Struthiones an ferrum & aurum concoquant. 41

T.

T *Error, metusque ingens, ut morbos concitent.* 109. 110

Tibiarum ulcera ubi difficulter, aut facile curentur. 107

V.

V *Ariolas ad manus à capite avertunt succini armillæ.* 48

Ventriculum humanum sæpe non posse concoquere vegetabilium & animalium partes crassiores & duriores. 43. 44

Vomitu miraculosa reiecta 29. 33. 32. aut in ventriculo retenta quæ mortem intulerunt, Ibidem.

Vteri vulnera sanata. 87

Vertiginem corrigit crystallus. 48

Venena quotidiano usu tandem familiaria & innoxia fuisse. 55

Ventriculus quomodo fuerit incisus, & culter extractus 78. ac postea facta consolidatio. 89. Ven-

I N D E X.

Ventriculi dignitas & necessitas 84. *eius vulnera cur lethalia* 85. *quæ tamen aliquando sanantur Ibidem, & cur* 87. *Quare in superiori orificio magis lethalia* 88. *Decocta vulneraria hic utilia.*

89. 90. 92

Ventriculi rustici huius vulnus cur citò & benè fuerit consolidatum.

101

Ventriculi vulnere aperto permanente rusticus Bohemus per multos annos supervixit. 119.

120.

Ventriculi vulnus persanatum in rustico Fuldano 121. *& aliis* 122. 123.

Ventriculi vulnera à Fallopio curata 122. *& in qua ventriculi parte sint curabilia, in qua insanabilia, Ibidem.*

Ventriculo inhaerens culter à rustico Bohemo deglutitus spontè per latus prodit 123. 124. *& in alio post mensem nonum exit per inguen Parisiis, Ibidem.*

Ventriculi apostema foras chylum effundens superstitè aegrotà per multos menses. 125

Vterina suffocatione mulieres extinctæ quando sine periculo sepeliantur 96. ad 99.

Vulnerarium balsamum.

38. 40

Vulnerum prognosis.

81

Vulnerariæ ad ventriculum potiones. 89. 90.

92.

Vulnus pulmonis sanatum.

99

Vul-

B

I N D E X.

Vulnus ventriculo huius rustici novacula impressum, cur bene & citò consolidatum fuerit.

101.

Vulnera cerebri sanata 104. cranii parva interdum lethalia.

105

Vulnere superficiali volæ manus sinistrae periculi.

L. Vives.

105

Vulnera parva neglecta interdum inopinatum mortem inferre. 105. 106. 107.

Vulnera quando necessario turundis tractanda, & quando non. 112. 114. quando neglecta mortem inferant.

112

Vulnera quando bis in die reficienda, & quando ad dies aliquot id differendum.

115

F I N I S.

